

San Marcos

Ñu waīyegũ buhenũgañumi

Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28

¹ Goãmũ magũ Jesucristo ïgũ iirare, òari buherire wereri òpa árĩnũgayoro.

² Goãmũ yare weremũhtadigũ Isaia ïgũ iribojegue gojadiro dopa ta i wereri ãhraa. Òpa arĩ gojañumi ïgũ:

Goãmũ ïgũ magure òpa arĩpũ: “Mũ core mũre wereyubure obeogu iiaa. ³ Eropigũ ïgũ masa marirogue árĩgũcumĩ. ïgũre peerãre weregũ busuro mera arĩ wereniguigũcumĩ: ‘Mari Opũ ïgũ ariburi mare amuro dopa ïgũ ariboro core òarã árĩyuque ïgũre peemorã,’ arĩ wereniguigũcumĩ,” arĩpũ Goãmũ, arĩ gojañumi Isaia, Ñu waīyegũ ïgũ masa dehyoaboro coregue.

⁴ Eropigũ Ñu waīyegũ masa marirogue masare buhemũripũ. Òpa arĩpũ:

—Mũa ñero iirire bũjawereque. Dohpaguere òarĩpũre gohrotoque. Eropirã waīyenirã árĩque. Mũa eropa gohrotocũ ïagũ mũa ñero iirare Goãmũ cãdijigũcumĩ, arĩ buhemũripũ ïgũ. ⁵ Eropirã árĩpehrero Judea yeba majarã, Jerusalén majarã mera ïgũ pohrogue peerã ejañorã. Eropigũ Ñu erãre waīyepũ Jordán waĩcũriyague. Erã ñero iirare weretarituhacũ ïha ïgũ erãre waīyemũripũ.

⁶ Eropigũ Ñu camello ya gasiro suhrirore suhricũpũ. Waibũgũ ya gasirore ta tũãdiuridacũgũ árĩpũ. Poreroa, mome sã ãgũ bari árĩyoro. ⁷ Eropigũ õpa arĩ buhemũripũ:

—Yũ pũhrũre yũ tauro turagũ arigũcumĩ. Õatariagũ ãhrimi ãgũ. ãgũ iro dopa õagũ árĩbeaa yũpũ. Eropigũ ãgũre pepigũ, “Yũ tamera bu árĩgũ ãhraa yũhũ,” arĩ pepia yũhũ. ⁸ Masare wãĩyegũ deco mera wãĩyea yũpũ. ãgũpũ yũ tauro iigũcumĩ. Mũare Goãmũ yarã iigũcumĩ ãgũ. Espĩritu Santore masa mera árĩniguicũ iigũcumĩ, arĩ buherũ Ñu.

Ñu Jesure wãĩyeñumi
Mt 3.13-17; Lc 3.21-22

⁹ Eropi irisubure Jesu Nazaregue, Galilea yeba árĩri maca árĩdigũ, dia Jordãn waĩcũriyague ejarũ. ãgũ eropa ejacũ Ñu wãĩyerũ ãgũre. ¹⁰ ãgũ wãĩyetuhajacũ Jesu diague niguidigũ, majanũgaja mũmarogue ãhamujupũ. Õmũsi pãrimaa wayoro. Ero pãrimaacũ ta Espĩritu Santo buja iro dopa bejagũ ãgũ weca dijibejajapũ. ¹¹ Eropiro mũmarogue wereniguiri busũyoro.

—Mũhũ yũ magũ yũ mahigũ ãhraa. Mũ mera bũrigã mucubiria, arĩro cariyoro mũmarogue.

Satana ñerire iidoreriñumi Jesure
Mt 4.1-11; Lc 4.1-13

¹² Irisubure Espĩritu Santo Jesure masa mariroque wadorepũ. ¹³ Eroque ejangũ cuarenta nũri gohra árĩpũ. Eroque ãgũ árĩcũ, Satanapũ Jesu ãgũ ñero iirire ãadiagũ ñerire iidoreripũ ãgũre. Eropigũ Jesu waimũrã nũgũ majarã

watope árĩpũ. Eropirã anyuapũ ãgũre itamu ãgũre bari oñorã.

Jesu Galilea yebague buheñumi

Mt 4.12-17; Lc 4.14-15

¹⁴ Eropi Ñure erã peresugue erã biha dohora pũhrũ, Jesupũ Galileague ðari buherire Goãmũ ãgũ opũ árĩĩre weregũ wapũ. ¹⁵ Õpa arĩ werepũ:

—Dohpaguere õpa ãhraa: Goãmũ ãgũ opũ árĩboro merogã duhyaa. Mũa ñeri iirire bujawereque. Eropirã ðarire gohrotoque. Õari buherire peeque mũa, arĩ buhemũripũ Jesu.

Jesu wapicũrã wai wejẽrãre ãgũ mera majarã árĩmorãre sihuñumi

Mt 4.18-22; Lc 5.1-11

¹⁶ Eropigũ Galilea waĩcũriya tũrogue ejagũ, Simore ãgũ pagũ magũ mera bocaजारũ. Erã wai wejẽdi masa árĩñorã. Erã wejẽdi yucũre mehyurã iĩñorã erã iri ditaru wũari ditarugue.

¹⁷ Erãre arĩpũ Jesu:

—Yũ mera majarã árĩmorã arique mũa. Yũ mera mũa aricũ mũa waire mũa ñeha game-neorã mũa iiro dopa ta, Goãmũ yarã árĩmorãre sihu gameneomorãre iirã árĩcũ iigũra mũare. Yũ mera mũa aricũ eropa iimorãre apigũra mũare. Eropirã yũ mera arique, arĩpũ Jesu.

¹⁸ ãgũ eroparĩcũ peerã, erã wejẽdi yucũre apicã ãgũ mera waha wañorã.

¹⁹ Eropirã erã merogã tarigã Santiagore ãgũ pagũ magũ Ñu sãre bocañañorã daja. Erãpũ Zebedeo porã árĩñorã. Erã ya dohodirugue erã wejẽdi yucũre amurã iĩñorã. ²⁰ Erã perãre

ĩgũ sihubeopũ. Ĩgũ sihubeocũ pee erãpũ erã pagũre ĩgũre itamurã mera dohodirugue apicã Jesu mera waha wañorã.

Watĩ ñajasũdigũ Jesure bocatĩriñumi

Lc 4.31-37

²¹ Eropi erã Capernaum waĩcũri macague ejañorã. Eropigũ Sabado árĩcũ judio masa erã buheri wihigue buhegũ ñajapũ. ²² Eropigũ õaro masipehogũ buhegũ, judio masare erã buherã iro dopa árĩbiripũ ĩgũ. Ĩgũ eropa buhecũ iri maca majarã pee uca wañorã. ²³ Irisubure iri wihire yujugũ watĩ ñajasũdigũ árĩpũ. Eropigũ õpa arĩ gaguiniguiipũ Jesure:

²⁴ —Mũhũ Jesu Nazare majagũ garibobiricãque gũare watẽare. ¿Duhpibu õpa iiri gũare? ¿Mũhũ gũare dederecũ iibu iiri? Goãmũ magũ mũ õagũ árĩcũ gũa masia, arĩ gaguiniguiipũ ĩgũ Jesure.

²⁵ Ĩgũ eroparĩcũ peegũ Jesu turipũ watĩre:

—Ejarimaricãque. Ĩgũre cohã wiria waque, arĩpũ Jesu.

²⁶ Eropigũ watĩ masũre yeba mehmereja tũrucũ iipũ. Ĩgũ gaguiniguicũ ta wiriapũ ĩgũre. ²⁷ Eropirã árĩpehrerã iri wihi doanirã ĩgũ eropa wacũ ĩha ucataria waha õpa arĩñorã:

—Yaho. ¿Ñehe buheri ãhriri ii? ¿Mama buheri ta ãhriri? Ĩgũ opũ iro dopa ta doremi watẽare. Ĩgũ dorecũ watẽapũ tarinũgabeama ĩgũre, arĩ wereniguĩñorã iri wihi doarã erã basi.

28 Eropirã bajamenurigã pührugã ta, árĩpehrerã Galilea yeba majarã irire ĩgu eropa iirare masipehrea wañorã.

Jesu Simo Pedro mũñecore òago iĩnumi

Mt 8.14-15; Lc 4.38-39

29 Eropi Jesu sã judio masa erã buheri wihigue árĩnirã wiria wañorã. Erã eropa wiriara pühru Jesu, Santiago, Ñu mera, Simo ĩgu pagu magu Andre sã ya wihigue ñajaru. 30 Irisubure Simo mũñeco nimacuri dorecũgo camague igo oyacũ wereñorã Jesure. 31 Erã eropa werecũ peegu, ĩgu igo pohrogue eja, igo mojtore ñeha, igore tara wahgũ doboru. ĩgu tara wahgũ dohocũ ta igore nimacuri taria wayoro. Taricũ pepigo igoru wahgã erãre bari ejopo.

Jesu bajarã dorecũrãre òarã iĩnumi

Mt 8.16-17; Lc 4.40-41

32 Ñamicague abe ñajara pührugue masa árĩpehrerã dorecũrãre, gajirã watẽa ñajasũnirãre, pũriri dorecũrãre Jesu pohrogue aĩ ejañorã. 33 Eropirã árĩpehrerã iri maca majarã gamenereñorã Jesu áriri wihi disiporore. 34 Eropigu Jesu bajarã dorecũrãre, baja dore oparãre òarã wacũ iipũ. Masa bajarãre watẽare wiupũ. Eropigu watẽa Jesu Goãmũ magu ĩgu árĩrire erã masicũ ĩagu Jesupu erãre irire weredorebiripũ.

Galilea yebague Jesu buheñumi

Lc 4.42-44

35 Eropigu ñamiñarigã árĩcũ boyoboro core, ĩgu wahgãra pühru masa marirogue ĩgu Pagu

Goãmure serẽgu waru. ³⁶ Īgu eropa wacũ ĩarã Simo sã ĩgure amarã ejañorã. ³⁷ Eropirã ĩgure bocatĩri õpa arĩñorã:

—Masa árĩpehrerã mure ahmama, arĩñorã erã ĩgure.

³⁸ Erã eroparĩcũ peegu õpa arĩpu Jesupu.

—I macare buhegu ahrabu yuhu. Eropirã gaj macari sãre õgã maja macari sãre buherã warã mari. Yuhu iri macari sãre buhegura, arĩpu Jesu.

³⁹ Eropigu árĩpehrero Galilea yebare buhecuripu. Eropigu macari nucu erã ya buheri wirigue ñajaja buhepu. Pũriri dorecurã sãre pũririre coãpu. Watẽare masare ñajanirãre cohã wiupu.

Jesu cami boagure õagu iĩnumi

Mt 8.1-4; Lc 5.12-16

⁴⁰ Eropi gajigu cami boagu Jesu pohrogue eja, mereja serẽpu:

—Muhu yure õagu wacũ iidiagu, yure õagu wacũ iimasia, arĩpu cami boagupu Jisure.

⁴¹ Īgu eroparĩcũ peegu Jesu ĩgure mojomoro ĩapu. Eropigu Jesu ĩgu mojoto mera mohmeripu. Mohmeripu ta õpa arĩpu:

—Irire iidiaca. Ōagu árĩque muhu, arĩpu Jesu.

⁴² Īgu eroparĩcũ ta ĩgu cami boara yaria wayoro. Ōagu waru ĩgu. ⁴³ Īgu eropa wacũ ĩagu Jesu ĩgure turaro mera werepu:

⁴⁴ —Yuhu mure õpa iirare gajirãre ne werebiricãque. Eropa werebiriqueregu ta mu dũpũre õaro warare pahire ĩhmugũ waque, “Ōagu aħrimi,” arĩdoregu. Goãmu doreri Moiserẽ ĩgu apidiro dopa ta iique. Eropigu mirimagugãre

oque pahire mu ðagu warare masare mu ihmuburire, arĩpu Jesu igure. Ōpa arĩtuhaja waque, arĩpu igure.

⁴⁵ Igũ eropa masare weredorebiriqerēcũ ta igũpu waha árĩpehreri macari majarãre Jesu igure ðagu wacũ iirare wereru. Igũ eropa werera puhrũ Jesu masa bajarã erã árĩroguere wamasibiripu. Eropigu igũ masa bajamerãgã árĩroque árĩpu. Eroque igũ árĩcũ baja macari majarã igũ pohroque ejañorã.

2

Jesu dũpu buhadigũre ðagu wacũ iĩnumi

Mt 9.1-8; Lc 5.17-26

¹ Bajamenũri puhrũ Jesu Capernaumgue dujaa wapu. Wihigue igũ árĩcũ masa masiñorã.

² Eropirã masa ero bajarã gamenere iri wihire ujutũria waha disiporogue wirinũgajañorã. Eropigu Jesu erãre ðari buherire wereru.

³ Eropirã gajirã sã Jesu pohro ejariñorã. Erã wapicũrã uma dũpu buhadigũre aĩ ejañorã.

⁴ Eropa ejarã masa bajarã árĩcũ iarã Jesu pohroque aĩ ñajamasibiriñorã. Eropirã erã dũpu buhadigũre aĩ muju wihi weca aĩ weasiri ñajaa Jesu igũ niguiro weca pihri dijuñorã. “Jesu ihĩ igũ dorecũrire taricũ iigũcumĩ,” arĩ pepiñorã erã. ⁵ Erã eroparĩ pepicũ masigu Jesupu dorecũgure ōpa arĩ wereru:

—Mahũ, mu ñero iirare cóatuhabu, arĩpu Jesu dũpu buhadigũre.

⁶ Igũ eroparĩcũ peerã erogue doarã judio masare buherãpu erã basi ōpa arĩ pepiñorã:

⁷ “Ihĩ eropa arĩ wereniguibiricãporo. Goãmure ñero wereniguigu iimi ihĩ. Īgu masu mari iro dopa árĩgu ãhrimi ĩgu sã. Eropigu ĩgu mari ñero iirare cóãmasibeami. Goãmũ dihta masa erã ñero iirire cóãmasimi,” arĩ pepiñorã erã. ⁸ Erã eropa arĩ pepicũ ĩagu, Jesu erã pepirire masigu õpa arĩpu erãre:

—¿Duhpirã mũa eropa arĩ pepiri? ⁹ “Mũ ñero iirare cóãtuhabu,” yũ arĩcũ pee “Gũyaricũgu ãhrimi,” arãa mũa yũre masibiriquererã ta. Ihĩ dupu buhadigure “Wahgãnujajaque,” yũ arĩcũ ĩgu wahgãnujajacũ ĩarã yũ arĩra diaye arĩcũ masirãca mũa. ¹⁰ Yũhũ masu Goãmũ ĩgu obeodigu árĩgu i yebaguere masa erã ñero iirire cóãmasia yũhũ. Mũa irire masiboro dopa ĩgure wahgãnujajacũ iigura, arĩpu Jesu judio masare buherãre.

Eropa arĩtuhaja dupu buhadigure õpa arĩpu:

¹¹ —Mũre arĩgu iiaa: Wahgãnujajaque. Curique. Mũ pũgure aĩ waque mũ ya wihigue, arĩpu ĩgure Jesu.

¹² Īgu eroparĩcũ peegu dupu buhadigupu wahgãnujaja, ĩgu pũgure aĩ arĩpehrerã masa erã ihuro wiria waha wapũ. Īgu eropiicũ ĩarã erã arĩpehrerã ĩhamaria wañorã.

—Goãmũ õagu turagu ãhrimi. Ne õpa iirire ĩabirimurabu mari, arĩñorã erã basi.

Jesu Levĩre ĩgu mera majagu arĩbure si-huñumi

Mt 9.9-13; Lc 5.27-32

¹³ Eropi dipaturi Jesu ditaru tũrogue wapũ. Eropigu masa bajarã ĩgu pohrogue eja

gamenerecũ ñagu ñgu erãre buherũ. ¹⁴ Eropa iituha, erogue árĩdigũ wagu, Levíre Alfeo magũre ñgu mohmeri taribugue bocajapũ. Gajirã mera oparã ya árĩburire wajasea corerã mera árĩpũ Leví. Ñgũre bocajagu õpa arĩpũ:

—Yũ mera majagu árĩbu arique mũhũ, arĩpũ Jesu Levíre.

Ñgu eroparĩcũ peegu Levípũ wahgãnũgaja Jesu mera waha warũ.

¹⁵ Pũhrũ ñgu ñgu buherã mera Leví ya wihire mesague ba doacũ bajarã wajasea corerã “Ñero iirã ãhrima,” masa erã arĩrã erã mera ba doañorã. ¹⁶ Erogue erã doara pũhrũ, gajirã judio masare buherã, fariseo masa sã Jesu ñero iirã mera ñgu bacũ ñañorã. Eropa ñarã õpa arĩñorã:

—¿Duhpigũ ñero iirã wajasea corerã mera bahari Jesu? arĩ serẽpiñorã judio masare buherã Jesu buherãre.

¹⁷ Erã eroparĩcũ peegu õpa arĩ yũhripũ Jesupũ:

—Dorecũrã dihta duhturure ahmama. Dorecũrã duhturure amaro dopa ta “Ñegu ãhraa yũhũ,” arĩrã yũre amarãcoma. Eropigu “Ñegu ãhraa,” arĩrã dihtare erã ñero iirare bujaweredore õaripũre gohrotocũ iigu aribũ yũhũ. Erã basi “Õarã ãhraa gũa,” arĩ pepirãpũre itamugũ aribiribũ, arĩpũ Jesu erãre.

*Ba duhurire serẽpiñuma gajirã Jesure
Mt 9.14-17; Lc 5.33-39*

¹⁸ Irisubure Ñũ buherã, fariseo masa sã Goãmũre umupeomorã ba duhumũriñorã. Eropirã masa Jesu pohro eraa ñgũre serẽpiñorã.

—Erã Ñu buherã, fariseo masa buherã sã Goãmũ ya árĩburire iirã, ba duhumũrama. ¿Duhpirã mũ buherãpũ ba duhubeari? arĩnorã erã Jesure.

¹⁹ Erã eroparĩcũ pee Jesu erãre õpa arĩ yũhripũ:

—Õpa ãhraa iri: Mojoto diridigu ãgũ bosenũre iicũ ãgũ mera majarã bujawererã ba duhurã iibeama. ãgũ mera árĩrã mucubiri barã iima. Eropa ta yũ buherã sã yũ mera árĩrã ba duhumasibeama. ²⁰ Yujunũ Goãmũ yũre aĩcãgũcumĩ. Eropa ãgũ aĩgãra pũhrũ yũ buherã mera árĩsome yũhũ. Eropirã irisubugue tamerare yũ buherã ba duhurãcoma, arĩpũ Jesu.

²¹ Erã iribojegue maja buheri mera mama buheri mera erã buhe morediacũ ãagũ õpa arĩ werenemopũ Jesu werenigui queori mera:

—Ne mama gasiro suhri gasiro mera mũrañe suhrirore seretu masiya mara. Eropiicũ mama gasiro mari coera pũhrũ mũrañere suhrirore taragameneo, wũatariaro yehgucũ iiaa. Eropa ta mama buherire mũra buheri mera wapi moa buhebircãro gahmea. ²² Eropirã ne igui decore imisĩri decore waibũgũ gasiro ajurore mũra ajurore pisãbircãro gahmea. Eropiro igui deco pahmutarirogue mũra ajurore yehgue dija wahaa. Iri ajuro yehgucũ igui deco sã cohmo, ajuro sã cohmoa wahaa. Eropirã igui decore mama ajuro mera pisãro gahmea. Eropiicũ igui deco sã cohmoveaa. Ajuro sã cohmoveaa. Eropa ta mama buheri, mũra buheri mera more buhebircãro gahmea, arĩ buhepũ Jesu erãre.

Sabado árĩcũ Jesu buherã trigo pororire tũrĩñuma

Mt 12.1-8; Lc 6.1-5

²³ Gajinũ Sabado árĩcũ Jesu sã trigo pohegue ïha taria wañorã. Erogue tariatã ïgu buherãpũ trigo pororire tũrĩ tari wahgãñorã. ²⁴ Erã eropiicũ ïarã õpa arĩñorã fariseo masa Jesure:

—Peenique guare. ¿Duhpirã mũ buherã Sabadonũ mari soorinũ árĩquerẽcũ Goãmũ ïgu mohmedorebirinũre mohmeri erã? Mari dorere tarinũgarã iima, arĩñorã erã Jesure.

²⁵⁻²⁶ Erã eroparĩcũ peegu yũ buherã tarinũgarã iibeama arĩgu õpa arĩpũ erãre:

—Iribojegue Davi ïgu mera majarã mera oaboagu Goãmũ wihigue ñaja iri wihi árĩri panre Goãmũ ya panre bañumi. Eropigu ïgu mera majarã sãre badoregu iri panre oñumi. Iri panre pahia dihtare badorera árĩyoro. Goãmũ doreri gajirãre iri panre badorebiriyoro. Irisubure Abiata waĩcũgu pahia opu árĩñumi. ¿Davi sã irire erã iirare Goãmũ yare erã gojarare buhebirari mũa? Davi iri panre bagũ Goãmũre tarinũgagu iibiriñumi. Dohpagãre yũ buherã sã i trigo yerire tũrĩ barã Goãmũre tarinũgarã iibeama, arĩpũ Jesu.

²⁷ Eropa arĩtuhaja õpa arĩnemopũ:

—Goãmũ masare iituhajagu soorinũre doreñumi “Masa sooporo,” arĩgu. Eropa iigu masa inũre iiburire weregu ahrimi. Masapũ inũre erã iiburire wererã árĩbeama. ²⁸ Eropigu yũhũ masũ Goãmũ ïgu obeodigu inonũ soorinũ sãre masa erã iiburire doremasia, arĩpũ Jesu erãre.

3

Mojoto buhadigu òaro wañumi

Mt 12.9-14; Lc 6.6-11

¹ Gaji Sabado árĩcũ Jesu judio masa erã buheri wihigue eja ñajapũ daja. Eropigũ mo-joto buhadigu sã ero arĩpũ. Eropirã iri wihi arĩrã Jesure ñhanũñorã ñgũre weresãmorã. ² Sabado árĩcũ Jesu mojoto buhadigure ñgũ òagũ iicũ ñarã, “Mari soorĩnũre Jesu mohmegũ iimi,” arĩ weresãdiañorã Jesure. ³ Eropigũ òpa arĩpũ Jesu mojoto buhadigure:

—Wahgãnũgajaque. Arique ògue, arĩpũ.

Òpa arĩtuha iri wihi arĩrãre wererũ:

⁴ —¿Sabado árĩcũ òarire iicũ òabeari? ¿Ñerire iicũpũre òhari mua pepicũ? Sabado árĩcũ masũre masucũ òapũrica. Masũre wejẽcũpũre òabeaa, arĩ wererũ Jesu erãre.

Ñgũ eropa arĩquerecũ ta yũhribiriñorã. ⁵ Erã eropa yũhribiricũ ñagũ Jesu erãre ñhamehtu erã mera guapũ. Erã ñgũre peediabiricũ ñagũ Jesu erã mera bujawererũ. Eropigũ mojoto buhadigure arĩpũ:

—Mũ mojtore sĩsirãbeoque, arĩpũ ñgũre.

Ñgũ eroparĩcũ peegũ ñgũ mojtore sĩsirãbeopũ ñgũ. Ñgũ eropiicũ ta òari mojoto wayoro. ⁶ Ñgũ ya mojoto òari mojoto wacũ ñarã fariseo masa wiria wañorã. Wiria Herode curu majarã mera gamenere, “¿Dohpa ii ihĩ Jesure wejẽrãcuri?” arĩ weretamuñorã erã erã basi.

Masa bajarã ditaru tũrogue arĩñuma

7-8 Eropi Jesu ĩḡu buherã mera ditaru turogue wapũ. Erã erogue wacũ ĩarã Galilea majarã masa bajarã erã pũhrũ nũrusiañorã. Eropirã Judea yeba majarã, Jerusalén majarã, Idumea yeba majarã, Jordán waĩcũriya gajipũ masegue majarã, Tiro majarã, Sidón majarã ĩḡure ĩarã wañorã ĩḡu iirare peenijarã. ⁹ Eropirã bajarã árĩñorã Jesu pohrore. Tuucãhmota nũgajacãñorã. Eropiḡu Jesu ĩḡu buherãre gasirure amuyudorepũ ĩḡu doaborore. ¹⁰ Bajarã dorecũrãre ĩḡu õarã wacũ iicũ ĩarã gajirã dorecũrã sã ĩḡure pẽhrediañorã. ¹¹ Eropirã watẽa ñajasũnirã Jesure ĩarã ĩḡu pohro mereja arĩñorã:

—Mũhũ Goãmũ magũ ãhraa, arĩ gaguinigiñorã erã ĩḡure.

¹² Eropiḡu erãre Goãmũ magũ ĩḡu árĩrire turaro mera gajirãre weredorebiripũ Jesu.

Jesu ĩḡu buherãre doce gohra beyeñumi

Mt 10.1-4; Lc 6.12-16

¹³ Eropiḡu Jesu utãḡugue mũria ĩḡu gamerãre sihupũ. ĩḡu eropa sihubeocũ peerã ĩḡu pohrogue ejañorã. ¹⁴ Eropiḡu doce umare ĩḡu mera majarãre, ĩḡu obeomorãre beyepũ. Gaji macarigue ĩḡu yare buherã wamorãre beyedobopũ Jesu. ¹⁵ Eropiḡu watẽare erã cóãburire apipũ erãre. ¹⁶⁻¹⁹ Oã árĩñorã doce gohra uma ĩḡu beyenirã. Simo, Santiago Zebedeo magũ, ĩḡu pagũ magũ Ñũ, Andre, Felipe, Bartolomé, Mateo, Toma, Santiago Alfeo magũ, Tadeo, Simo celote ya curu majagũ, Juda Iscariote, oã nũcũre Jesu

beyedobopu. Jesu Simore Pedro waĩyeru. Santi-agore, Ñu mera Boanerges waĩyeru. Boanerges mari ya mera “bupu masa” waĩcuma. Juda Is-cariote Jesure ìhaturirãre ìhmubu árĩpu. Erãre beyedobotuha Jesu dijaha wihigue ñaja wapu.

—*Jesu watĩ turari opami, arĩ weresãñuma masa*

Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10

²⁰ Eropi ero dipaturi masa bajarã gamenereñorã daja erã pohro. Eropirã ìgu ìgu buherã sã ne bamasibiriñorã. ²¹ Eropirã Jesu acawererã ìgu iirare peebeoñorã. “Jesu goroweregu wagu iimi,” masa arĩcũ peeñorã. Eropirã ìgu pohrogue eja ìgure aĩgãridiariñorã.

²² Gajirãpu òpa arĩñorã:

—Beelzebú ìgure eropa iicũ iicumi. Ìgu watẽare cóãgu Beelzebú watẽa opu turari mera erãre cohãmi, arĩñorã Jerusaléngue arinirã judio masare buherãpu.

²³ Erã eroparĩcũ peegu Jesupu erãre sihubeo werenigui queoriñe mera werepu erãre.

—Watĩ ya turari mera watẽare cóãgu iibea. Watẽa erã basi cóãmasibeama. ²⁴ Eropirã yuju yeba majarã erã basi gamequeãrã iri yeba majarã pehrea wacoma. ²⁵ Eropirã yuju wihi majarã erã basi erã gamequeãrã iri wihi majarã pehrea wacoma. ²⁶ Eropigu ìgu Satana watẽa opu watẽare yure cóãdoregu, ìgu basi ta gamequeãgu iibocumi. Eropigu ìgu pehrea wabocumi.

²⁷ Òpa ta ãhraa watĩ turagure tarinugari were-diacũ: Wihi opu turagure diribigu, yajari masu

ĩḡu ya wihire ñajaja yajamasibeami. Īḡure ĩḡu dirira pũhrũ tamerare ñajaja yajamasimi ĩḡure, arĩ werepũ Jesu. Eropa arĩ werepũ watĩre ĩḡu tarinũgarare wereḡũ. Watĩ turagu árĩquerecũ ta Jesu ĩḡure tarinũgami watẽare cohã wiugũ.

²⁸ Eropigũ arĩnemopũ Jesu:

—Diaye arĩḡu iiaa mũare. Árĩpehreri masa erã ñeri iicũ sãre, erã wereniguicũ sãre Goãmu cãdijimasimi. ²⁹ Eropa cãdijiquereḡũ ta Espĩritu Santore erã ñero wereniguicũ iri tamerare ne cãdijisome. Erã eropa arĩra waja eropa dipuwa-jacũniguicãrã árĩrãcoma, arĩpũ Jesu erãre.

³⁰ Jesu Espĩritu Santo turari mera mohme-querecũ erãpũ “Watĩ turari mera mohmemi,” arĩñorã. Erã eropa arĩra waja Jesu eropa arĩ werepũ erãre.

Jesu acawererã ĩḡure sihurã erañuma

Mt 12.46-50; Lc 8.19-21

³¹ Eropirã Jesu pagũ porã ĩḡu pago mera erañorã. Eropa erarã disiporogue niguirã gajirãre sihudoreñorã ĩḡure. ³² Eropirã masa ĩḡu pohrogue doarã wereñorã ĩḡure.

—Mũ pago mũ pagũ porã mera disiporogue sihumã mũre erã, arĩñorã.

³³ Erã eroparĩcũ peegũ õpa arĩpũ Jesu erãre buhebu:

—¿Noa àhriri yũ pago yũ pagũ porã sã mũa ĩacũ? arĩpũ.

³⁴ Eropa arĩḡu ĩḡu pohro doarãre ĩagu õpa arĩpũ:

—Oã àhrima yũ pago, yũ pagũ porã dopa árĩrã.

³⁵ Goãmu gamerire iima oã. Eropa ta iirã yũ

pagu magu, yu pagu mago, yu pago iro dopa
ãhrima, arĩ buhepu Jesu erãre.

4

Jesu oteri masu queoriñere buheñumi

Mt 13.1-9; Lc 8.4-8

¹ Eropi dipaturi ta daja Jesu ditaru turogue
buhenugapu. Eropa erogue buhenugagu
masa bajarã igu pohrogue gamenerecũ igu
Jesu dohendirugue ñaja buhe payapu. Eropirã
masapu yebague ditaru turogue niguiñorã igure
peemorã. ² Eropigu Jesu baja werenigui queorire
erãre buhepu.

³ —I queoriñere peeque mua, arĩpu erãre.

—Oteri masu otegu wañumi. ⁴ Igu eropa
otecũ gajiyeri ma turo yurimerejayoro. Ero
mehmerejarayerire mirimagu porã ahri
bacãñuma. ⁵ Eropi gajiyeri utãyeri watope
yurimerejayoro. Ero utãyeri watope nicu
mariñariro arĩquerecũ ta, mata puhriyoro.
⁶ Eropa puhri arĩquerero, abe igu burigã
asicũ, nuguri marinijaro ñaiñaja sãria wayoro.
⁷ Gajiyeri poracurogue yurimerejayoro. Porapu
puhri tiataria waha oterayeripure wejẽcãyoro.
Eropiro iri dũca mariyoro. ⁸ Gajiyeri õari yebapu
yurimerejayoro. Õaro puhri dũcacũyoro,
gajisari treinta yeri, gajisari sesenta yeri, gajisari
cien yeri dũcacũyoro, arĩ buhepu Jesu.

⁹ —Irire õaro peeque mua, arĩnemopu Jesu.

*Jesu igu werenigui queorare igu buherãre
wereñumi*

Mt 13.10-17; Lc 8.9-10

¹⁰ Eropirã pũhrũ erã seyaro árĩrã, doce buherã gajirã Jesu mera árĩrã iri queorañere masidiarã Jesure serẽpiñorã. ¹¹ Erã eropa serẽpira pũhrũ Jesu õpa arĩ werepũ:

—Goãmũ masa tauro opu ãgu árĩrire, iri-bojegue majarã erã masibirirare mũare yũ buherãre masicũ iimi Goãmũ. Gajirãpũre eropi-beami ãgu. Eropigu erãre werenigui queori mera buhea. ¹² Eropirã erã ãaquererã, pee masibeama. Eropirã peequererã ta masisome. Erã masirã õaripũre gohrotoboñuma. Erã eropa gohrotocũ ãagu erã ñero iirare cóãboñumi Goãmũ. Eropa árĩquerecũ ta erãpũ ne peedia-beama, arĩpũ Jesu.

Jesu oteri masũ queoriñere were amũñumi
Mt 13.18-23; Lc 8.11-15

¹³ ãgu eroparĩra pũhrũ, õpa arĩnemopũ erãre: —¿Iñe queoriñere peenibeari mũa? ¿Mũa iñe queoriñere peebirã dohpa gaji queorire peerãcuri mũa? arĩpũ Jesu erãre.

Eropa arĩtuhaja õpa arĩ werepũ erãre.

¹⁴ —Oteri masũ ãgu oteriyeri õari buheri iro dopa ãhraa. ¹⁵ Eropiro ma tũro mehmerejarayeri, õari buheri iro dopa ta ãhraa. Eropigu masa erã õari buherire erã peecũ ãagu Satãnapũ iri õari buherire masidorebeami erãre. Mirimagũ porã iriyerire erã dote aĩdiro dopa ta iimi. ¹⁶ Eropi utã watope mehmerejarayeri õari buheri iro dopa ta ãhraa. Eropirã masa õari buherire pee, mucubiriri mera mata irire pee aĩma. ¹⁷ Eropa pee aĩquererã ta, utã watope árĩrisari, nugurĩ maririsari iro dopa ta

oã masa turabeama. Eropa turabirã yaha õari buherire erã peera waja gajirã erãre ñero iicũ ãarã yahapũre duhucãma. Gajirã erãre ñero iicũ irire bocatiubirã yahare duhucãma. ¹⁸ Eropi pora watope yurimerejarayeri õari buheri iro dopa ta ãhraa. ¹⁹ Eropirã masa õari buherire peequererã, i yeba majare wũaro guñaricũrã niyerure mahima. Gajino sãre baja gamenemoma. Erã eropiicũ iripũ õari buheripũre cãhmotaa. Iri eropa cãhmotacũ masa Goãmũ gamerire iibeama. ²⁰ Eropi õari yeba mehmerejarayeri õari buheri iro dopa ta ãhraa. Eropirã masa õari buherire peerã irire masima. Eropa masirã árĩrã Goãmũ ĩgũ gamero dopa ta iima erã. Yujurãyeri merogã õarire iima treinta yeri dũcacũro dopa ta. Gajirã wecañari õarire iima sesenta yeri iri dũcacũro dopa ta. Gajirã wũaro õarire iima cien yeri dũcacũro dopa ta, arĩ werepũ Jesu erãre.

Jesu sihãgodiru queoriñere buheñumi

Lc 8.16-18

²¹ Eropa arĩtuha õpa arĩnemopũ:

—Ne, sihãgodirure masa sihãgorã mátasorobu docague buhapibeama. Irirure sehro doca apibeama. Irirure sihãgorã umarogue duhpeoma õaro boyoweadorerã.

²² Árĩpehrerã masa erã masibirirare pũhrũ masirãcoma. Sihãgodiru boyocũ mari ĩhamasiro dopa ta, iribojegue erã masibirirare masirãcoma masa. ²³ Irire õaro peeque mũa, arĩpũ.

²⁴ Eropigũ erãre arĩnemopũ daja:

—Merogã masidiarã merogã masirãca. Wũaro masidiarã wũaro masirãca. Eropirã peerã õaro peenũrũque. ²⁵ Õaro peenũrũgu õaro masigũcumi. Peenũrũbigũ “Merogã peea,” ïgu arĩquerecũ ta, iripũ dederea waroca ïgũre, arĩpũ Jesu erãre.

Jesu coye puhri queoriñere buheñumi

²⁶ Jesu erãre werenigui queori mera buhepũ daja:

—Goãmũ ïgu opũ árĩri werediacũ ojodũcare otera iro dopa ãhraa. Yujugũ coyere ojodũcayeri otemi. ²⁷ Otetuhaja mũraro ta carĩ wahgã ïagu wamũririmi. Irisubu ïgu oterayeri puhri wiriaca. “¿Dohpa puhri?” arĩ ïha masibeami irire otedigũ ïgu basi. ²⁸ Iri otera iri yeba mera iri gamero dũcacũa. Eparũgã deyomũhta, pũhrũ dĩa poro puhri wiria wahaa. ²⁹ Dũca bũgatuhajacũ ïagu iri pororire pehami. “Pearisubuno ta ãhraa,” arĩmi. ïgu otera iri bũgarare ïgu masibiridiro dopa ta masa Goãmũ yarã erã dohpa wacũ sãre masibeami masa, arĩ buhepũ Jesu.

Mostazayegã queoriñere wereñumi Jesu

Mt 13.31-32; Lc 13.18-19

³⁰ Eropa arĩtuha buhenemopũ:

—¿Goãmũ ïgu opũ árĩri werediacũ ñeheno iro dopa ãhriri mũa pepicũ? Iri werenigui queoriñe mera irire weregũra. ³¹ Mostazayegã iro dopa ãhraa Goãmũ ïgu opũ árĩri. Iriyegã ïgu otecũ miriyegã gohra ãhraa. ³² Eropa arĩquerero iriyegã õaro puhri wiria. Eropiro yucũgu

wuadigu wahaa. Eropirã irigu dupuri paga dupuri bugacũ ãarã mirimagu porã iri dupurigue suhri suama. Mostazayegã wuatariadigu bugaro dopa ta umaro majagu mari Opure masinugarã bajamerãgã erã árĩquerecũ ta, puhru guere erã bajarã warãcoma, arĩpu Jesu.

Queori mera ãgu buherire wereñumi Jesu

Mt 13.34-35

³³ Eropigu iri werenigui queori iro dopa baja queorire erã masiopẽ õari buherire buhepu erãre. ³⁴ Queoriñe mariro werebiripu erãre. Puhru erã seyaro árĩrãre õaro were amupehocãpu Jesu ãgu buherãre.

Jesu miruñere yusudoreñumi

Mt 8.23-27; Lc 8.22-25

³⁵ Eropi irinu ñamica Jesu ãgu buherãre õpa arĩpu:

—Ina sipu masegue, arĩpu erãre.

³⁶ ãgu eroparĩcũ peerã, yebague niguirãre goeriseretuhajarã dohodirugue ñajaa, Jesure aĩ taribuja wañorã. Eropirã gajirã gaji gasi mera erã puhru taribujañorã. ³⁷ Erã taribujacũ iriyague miruñe burigã weãyoro. Eropiro miruñe ariro pãguri dohodirure miucãriyoro. Deco turaro ñajayoro. Merogã duhyayoro erã miriboro. ³⁸ Eropa warisubu Jesu dohodiru auturogue suhri pore wecague carĩgu iipu. Eropirã erã ãgure wahgũñorã.

—Buhegu, ¿mũhũ ãabeari? Mirirari iiaa mari, arĩñorã erã Jesure.

³⁹ Erã eroparĩcũ peegu Jesu wahgã miruñere, pãguri sãre,

—Yusúque, arĩpũ.

Ĩgu eroparĩcũ ta miruñe páguri sã yusúdiya pehrea wayoro. Ōaro dujayoro. ⁴⁰ Eropigu Jesu arĩpũ ĩgu buherãre:

—¿Duhpirã güimaacãri mua? ¿Mua yure umupeobeari? arĩpũ Jesu erãre.

⁴¹ Eropa wacũ ĩarã erã ĩhamaria wañorã.

—¿Ñehmãno masũ ãhriri ihĩ miruñe, páguri sã yãhrisũgu? arĩñorã erã basi.

5

*Watẽa ñajasũdigũre òagũ wacũ iĩñumi Jesu
Mt 8.28-34; Lc 8.26-39*

¹⁻² Eropi erã sipũ masegue Gerasa majarã ya yebague taribujajañorã. Eropigu Jesupũ dohodirugue sañadigu majanũgajapũ. ĩgu majanũgajara pũhrũ, watẽa ñajasũdigũ masa goberĩ utã goberĩ watopegue árĩdigũ wiriri ĩgu pohrogue aripũ. ³ ĩgu watẽa mera goroweregu masa goberĩ watope árĩgu árĩmũripũ. Gajirãpũ ĩgũre ñeha comeda wũarida mera dirimasi-birimũriñorã. ⁴ ĩgu bũrigã gorowerecũ ĩha bajasuburi masa ĩgũre guburi diriri berori mera comedari mera dirimũririñorã. Eropigu ĩgũpũ comedarire nuha tuãtasiricãmũripũ. Eropirã ĩgu turagu árĩro mera masapũ ĩgũre ñeha dirirã bocatĩubiriñorã. ⁵ Eropigu ñami árĩcũ, mũmũ sãre masa goberĩ watopegue, utã yucũgue sãre, eropa gaguinigui curicãmũripũ ĩgu. Eropigu utã mera ĩgu basi dotemũripũ. ⁶ Eropigu yoarogue Jesure ĩhabeo ĩgu pohrogue omagãripũ. Eraa merejapũ Jesu core umupeobu.

7-8 —Watëa, duhuque ïgure, arïpũ Jesu.

Ïgu õpa arïcũ peegu, watëa ñajasũdigũ õpa arï gaguiniguipe:

—¿Jesu Goãmu turagu magu, ñehenore iibu iiri muhu yure? Goãmu ïgu ïaro serëa yuhu mare. Yure ñero iibiricãque, arï gaguiniguipe watëa ñajasũdigũ Jesure.

⁹ —¿Dohpa waïcuri muhu? arïpũ Jesu ïgure.

—Gua bajarã ahraa. Eropirã “Bajarã watëa” waïcua, arïpũ Jesure.

¹⁰ Eropigu Jesure turaro serëpe:

—I yeba arïrãre gua watëare gajipegue wadobiricãque, arïñorã watëa masu mera arïñirã.

¹¹ Irisubure bajarã yesea arïñorã erã pohrore. Utãgu gubuye ahma barã iñorã. ¹² Ero erã baniguicũ ïarã õpa arï serëñorã watëa:

—Soã yesea pohroque wadoreque guare. Erã mera arïdoreque guare, arï serëñorã watëa masure ñajanirã.

¹³ Erã eroparicũ peegu yesea pohroque wadorepe Jesu erãre. Ïgu eropa dorecũ watëa masure duhu yesea dos mil gohra arïrãpũre ñajañorã. Erã pohroque erã ejara pũru yeseape gorowere arïpeherã dipaturuge oma buha, ditaruge yuriñajaa siripehrea wañorã.

¹⁴ Yesea erã eropa wacũ ïarã, erãre ïhadibunirãpe güi omagã wañorã. Macague eja, iri maca majarãre campo majarã sare erã ïarare weresiripehocãñorã. Erã eropa werẽcũ peerã masape bajarã Jesu ïgu iirare ïarã arïñorã. ¹⁵ Eropirã Jesu pohroque erarã, watëa ñajasũdigũre, suhri saña, pee masigu

Īḡu ero ḡaro doacũ ĩarã ĩha uca wañorã erã.
 16 Eropirã watẽa ñajasũdigũre, yesea sãre erã eropa warare ĩanirã gajirãre werepehocãñorã.
 17 Erã eropa werepehocũ peerã ero majarã Jesure turaro mera wadoreñorã.

18 Eropigũ Jesu ĩḡu dohodirugue ĩḡu ñajacũ ĩagũ “Mũ mera wadiaca,” arĩ burigã serẽripũ watẽa ñajasũdigũpũ Jesure. 19 Īḡu eropa arĩquerecũ Jesu ĩḡure werepũ:

—Yũ mera aribita. Mũ ya wihigue waha, mũ pohro árĩrãre yũhũ mũ opũ mũre ḡaro iirare wereḡu waque. Mũre yũ mojomoro ĩarare wereque erãre, arĩpũ Jesu ĩḡure.

20 Īḡu eroparĩcũ pee watẽa ñajasũdigũpũ Decapolĩ waĩcũri macague Jesu ĩḡure ḡaro iirare werenũḡapũ. Īḡu eropa arĩ werecũ peerã, masa árĩpehrerã pee uca wañorã.

Jairo magore ḡago ii, ne behrego sãre ḡago iĩñumi Jesu

Mt 9.18-26; Lc 8.40-56

21 Eropi dipaturi ta Jesu gajipũ masegue ĩḡu taribujajacũ masa bajarã ĩḡu pohrogue wũariya tũrogue gamenereñorã. 22 Eropigũ judio masa erã buheri wihire ĩhadibugũ Jairo waĩcũḡu erapũ. Jesure ĩha, ĩḡu guburi pohro mereja ḡpa arĩ serẽpũ:

23 —Yũ mago sĩrigo iiamo. Eropigũ igore mũ mojoto mera duhpeogũ, igore dore taugũ arique. Mũhũ eropiicũ igo masagocumo, arĩpũ ĩḡu Jesure.

24 Īḡu eroparĩcũ pee Jesu ĩḡu mera warũ. Īḡu wacũ masa bajarã nũrũsiagãñorã ĩḡure.

25 Eropigo nomeo doce bojori gohra eropa umuri nacu behreniguigo ero aripo. Ero core bajarã duhturuia igore ñero taricũ iinorã igore ocoyerã. 26 Eropigo duhturuare igo niyeru aripehrerire wajayepituhapo igo ocoyedorego. Erã eropa ocoyequerecũ igo muraro ta ariniguicãpo. Eropigo igo ero core igo aridiro tauro ñero wapo. 27 Igo eropa ñero taririsubu Jesu igu masare òarã iirire peerã gajirã wereñorã igore. Eropigo igo Jesu puhru ta masa bajarã watope aripo. Ahri Jesu suhrirore mohmepiñapo. 28 “Yuhu igu suhriro dihtare mohmepiñago òago dujagoca,” arĩ pepipo igo. 29 Eropi igo mohmepicũ mata igo di wirira purumujudija wayoro. Igo dupare òari dupu wacũ pepipo. 30 Eropigu Jesu igu turari mera dorere igu taurare masigu, masa watope maji ipu.

—¿Noa yaha suhrirore mohmepiari? aripu.

31 Igu eroparicũ peerã igu buherapu opa arinorã.

—Cũhña ahraa. Eropirã masa bajarã mure pēhregãma. “¿Noa yure mohmepiñari?” arigu, ¿dohpa arigu iiri muhu? arĩ serēpiñorã igure.

32 Eropigu Jesu igure mohmepidigore amaru.

33 Igu amaro watope igopu igo dupu òaro wacũ pepigo güi, naragã merejapo igu pohro.

34 Eropigo igo diaye ta werepehopo igure. Igo eropa arĩ werera puhru Jesu werepu igore:

—Mahgo, muhu yure umupeori mera òago dujaa dohpaguere. Mucubiriri mera waque. Dore mariro arique, aripu Jesu igore.

³⁵ Erã õpa arĩ wereniguiro watope ta Jairo ya wihi majarã erañorã,

—Mũ mago sīria wahámo. Eropigu buhegure sihubita pare, arĩñorã.

³⁶ Erã eropa arĩquerecũ ta Jesu Jairore õpa arĩ werepũ:

—Bũjawere pepibita. Yũre guñaque. Umupeoque iri dihtare, arĩpũ ãgũre.

³⁷ Eropa arĩtuha, Santiago, ãgũ pagũ magũ Ñu, Pedro, erã dihtare “Yũ mera arique,” arĩpũ Jesu.

³⁸ Eropigu Jairo ya wihigue ejapũ. Iri wihiguere masa bajarã bũrigã ñehamere orerã iñorã. Erã eropa orecũ ãha erãre arĩpũ Jesu:

³⁹ —¿Ñero arĩ ñehamere orebircãque mũa. Igo majigo sīribeamo. Carĩgo iimo, arĩpũ Jesu erãre.

⁴⁰ ãgũ eroparĩcũ peerã erã “Eroparĩcãgũ iimi ihĩ,” arĩrã ãgũre ãayeñorã. ãgũpũ erãre disiporogue wiupehocãpũ. Majigo pagũ sũmarã mera, Jesu ãgũ mera majarã igo pohrogue sihuñajajapũ. ⁴¹ Eropigu Jesu igo mojtore ñeha arĩpũ igore:

—Talita cumi, arĩpũ ãgũ. Talita cumi mari ya mera “Majigo wahgãque,” arĩdiaro iiaa.

⁴² ãgũ eroparĩcũ ta igo majigo sīridigo mũro wahgãnũgaja curipo. Doce bojori opago árĩpo igo. Igore ãgũ eropa iicũ ãarã ¼cataria wañorã.

⁴³ Eropigu Jesu irire ãgũ iirare weresiridorebiripũ. Eropiituha igore bari ejodorepũ.

6

Jesu ya maca majarã Nazare majarã Jesure umupeobiriñuma

Mt 13.53-58; Lc 4.16-30

¹ Eropigũ ero árĩdigũ waha wa, ãgũ buherã mera ãgũ ya yebague ejarũ. ² Eropigũ Jesu Sabado árĩcũ judio masa erã buheri wihigue buhenũgarũ. ãgũ eropa buhecũ masa bajarã ãgũre ãha masirã ãgũre pee uca wañorã. Õpa arĩñorã:

—¿Dohpa ii masiyuri ihĩ i buherire? ¿Dohpa ii ãgũ deyoro moarire ii masiri? ³ Ihĩ taboa mohmeri masũ María magũ ãhrimi. Santiago, José, Juda, Simo, erã tĩgũ ãhrimi. Eropirã ãgũ pagũ porã nome i maca ãhrima. Eropigũ ãgũ mari iro dopa árĩgũ ãhrimi, arĩñorã erã Jesure peenijarã. Eropirã Jesure umupeobiriñorã. ⁴ Erã umupeobiricũ ãagũ õpa arĩpũ Jesu:

—Árĩpehrerogue Goãmũ yare weremũhtadigure gajirã umupeoma. Erã eropa umupeoquerecũ ta ãgũ ya maca majarã, ãgũ acawererã, ãgũ ya wihi árĩrã dihta umupeobeama ãgũre. Eropirã yũre umupeobeaa mũa ohõ yũhũ masadigũ árĩcũ ãarã, arĩpũ Jesu erãre.

⁵ Eropigũ iri maca árĩgũ Jesu Goãmũ turari mera baja deyoro moarire iimasibiripũ. Dorecũrã bajamerãgã dihtare ãgũ mohmeri taupũ erã dorere. ⁶ Eropigũ ero majarã Jesure erã umupeobiricũ ãagũ, “¿Dohpa árĩrono mera yũre gamebeari erã?” arĩgũ uca warũ ãgũ.

Eropigũ Jesu ero pohro árĩri macarigue buhegu waha warũ.

Jesu ĩgu buherãre buhedore obeoñumi

Mt 10.5-15; Lc 9.1-6

⁷ Eropi Jesu doce ĩgu buherãre sihubeo perãyeri dihta obeopũ erãre macariguere buhedoregu. Eropigũ ĩgu dorerire ópũ erãre watẽare masa ñajanirãre erã cóãburire. ⁸ Erãre obeogu gajinore aĩadobiripũ. Doberire, barire, niyerure aĩgãdobiripũ erãre. Erã tuari yucũ dihtare aĩgãdorepũ erãre. ⁹ Eropigũ gaji zaturire aĩdorebiripũ erãre. Yujuñe ta suhrirore sañadorepũ. Peñe sañadobiripũ erãre. ¹⁰ Eropigũ õpa arĩ werepũ erãre:

—Árĩpehri macarigue erã mũare carĩro ocũ, iri wihĩ ta carĩque. Ne warãgue wiriaque iri wihire. ¹¹ Eropirã gaji macari majarã mũare erã gamebircũ, erã mũa buherire peediabircũ ĩha iri macare tari wahgã waque. Eropa warã, mũa guburi maja nicure moje siripique mũa erã ya dipuwajare masicũ iimorã erãre, arĩpũ Jesu erãre.

¹² Eropirã erã doce buherã waha masare buherã, erã ñero iirare bujaweredoreñorã. Oaripure iidoreñorã erãre. ¹³ Eropirã bajarã watẽare masare ñajanirãre cóãñorã. Dorecũrãre mũyũ mera sũrã õarã wacũ iĩñorã.

Ñu waĩyegũre gajirã wejẽñuma

Mt 14.1-12; Lc 9.7-9

14 Eropirã Jesu ïgu ðaro iirare masa bajarã masiñorã. Eropigu opu Herode sã irire peebeopu. Eropa peebeogu ðpa arĩ guñapu ïgu Jesure:

—Ñu waïyemuridigu sïridigu muru dipaturi masa dehyoagu iicumi daja ihĩ Jesu. Eropa masadigu árïgu ïgu turarire opami ïgu deyoro moarire iigu, arĩ pepiripu Herode. Jesure “Ñu muru ta àhrimi,” arĩ pepiripu ïgu Ñure wejedorera puhru.

15 Gajirã ðpa arĩ pepiriñorã:

—Elia àhrimi, arĩ pepiriñorã. Gajirãpu:

—Goãmu yare weremuhtadigu iribojegue marã dopa àhrimi ïgu, arĩ pepiñorã Jesure.

16 Erã eropa arĩ pepiquerẽ, Herodepu Jesu ïgu iirare peegu ðpa arĩ pepipu:

—Jesu Ñu muru ta árïcumi. Ñu dipurure yu tabedigu masa dehyoagu iicumi daja, arĩ pepipu.

17-18 Ero core Herode ïgu pagu magu marapo Herodia waïcugore ehma igo mera marapocupu. ïgu eropa iicũ Ñu Herodepũ ðpa arĩ werenigupu:

—Mu pagu magu marapore marapocugu Goãmu dorerire tarinugagu iiaa mahu, arĩpu Ñu Herodere.

ïgu eropa arĩra dipuwaja Herode Ñure ñeadore peresugue acumuripu. ïgure eropa iicũ gamepo ïgu marapo Herodia.

19 Eropigo Herodiapu Ñure ïhaturinijago ïgure wejedorëdiaripo. Eropiidiaquerego ta wejedorëmasibiripo Herode opu gamebircũ.

20 Herodepu “Ñu ðarire iigu ðagu àhrimi,”

arĩ pepi Ñure güipũ. Eropigũ Herode Ñu wereniguirire ïgũ peegũ guñaturabiripũ. Eropa guñaturabiriqueregũ ta mucubiriri mera ïgũre peegũ wejẽdorebiripũ ïgũ Ñure. ²¹ Irisubu ta Herodia igo ïgũre wejẽdorera ejayoro. Irisubure Herode ïgũ masa dehyoaranũ árĩcũ ïgũ gobierno majarãre, ïgũ surara oparãre, Galilea majarã oparã sãre sihu bosenu iipũ ïgũ. ²² Eropigo ïgũ marapo mago bosenu ïago erago erã ïhuro baya ïhmupo. Igo baya ïhmucũ ïarã Herode ïgũ sihunirã mucubiriñorã. Erã eropa mucubiricũ ïagũ õpa arĩpũ Herode igore:

—Mũ gamerire serẽque yũre. Eropigũ mũ serẽrire mũre ogũra. ²³ Goãmũ mera diaye arãa mũre. Mũ serẽropẽ yahare deco mera ogũra mũre, arĩpũ ïgũ igore.

²⁴ ïgũ eropa arĩcũ peego igo pago pohrogue waha serẽpipõ:

—¿Ñehenore serẽgocuri yũhũ? arĩ serẽpipõ igo pagore.

—Ñu wãiyegũ dipurure serẽque, arĩpo pagopũ.

²⁵ Igo eroparĩcũ peego amũdiaro mera opũ Herode pohrogue eja arĩpo:

—Dohparagã Ñu wãiyegũ dipurure tabeta-doreque. Eropigũ soropa mera ïgũ dipurure oque yũre, arĩpo igo.

²⁶ Igo eroparĩcũ opũ Herode buringã bujawerepũ. ïgũ masa erã peero, “Mũ serẽrire mũre ogũra,” arĩtuhapũ ïgũ. Eropigũ ïgũ ïgũ eropa arĩrare gũhyasĩrigũ “Mũre osome,” arĩmasibiripũ igore. ïgũ sihunirã ïhuro

“Iibeaá,” arĩmasibiripũ. ²⁷ Eropigũ mata surarare peresu árĩrãre coregũre Ñũ dipurure tabeta aĩgãridorepũ. ²⁸ Ĩgũ eropa dorecũ peegũ surarapũ waha, ĩgũ dipurure tabeta, soropa mera aĩgãripũ. Aĩgã nómeore ĩgũ marapo magore ópũ. Eropigo igo iripare ñeha igo pagore o taupo daja.

²⁹ Eropirã Ñũ buherã irire peenijarã erogue waha, ĩgũ dũpũre aĩ masa gobegue aĩgã apiñorã.

Jesu cinco mil masare barire oñumi

Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14

³⁰ Eropi Jesu ĩgũ buhedore obeonirã ĩgũ pohrogue dujajañorã daja. Erã iirare erã buherare wereñorã erã ĩgũre. ³¹ Irisubure masa bajarã eropa majiniguirã erãre ne baro iibiriñorã. Eropigũ òpa arĩpũ Jesu ĩgũ buherãre:

—Masa marirogue mari seyaro soonirã warã, arĩpũ erãre.

³² Eropirã erã seyaro gasiru mera masa marirogue wariñorã. ³³ Erã eropa wacũ ïarã masa bajarã erãre masiñorã. Eropa masirã baja macari majarã mague waha, Jesu ĩgũ ejaborogue omajatuhãñorã. ³⁴ Erã eropa ejacũ Jesu tuhajapa, gasirugue sañadigũ majanũgajagũ ĩgũ bajarã masare ïapũ. Oveja ïhadibugũ moorã iro dopa árĩñorã erã Jesu ĩgũ ïacũ. Eropigũ erãre mojomoro ïagũ baja buhepũ erãre. ³⁵ Ñamicague doce ĩgũ buherã Jesu pohrogue eja òpa arĩñorã ĩgũre:

—Ohõ maca marirogue ãhraa. Ñamicague ãhraa. ³⁶ Õgã árĩri macarigue masare

wadoreque. Erã baburire asũrã waporu, arĩriñorã erã Jesure.

³⁷ —Mua basi ta barire oque erãre, arĩpũ Jesu erãre.

Ïgu eroparĩcũ peerã õpa arĩ yãhriñorã:

—¿Wuaro niyerupũri mera gua dohpa ii asũbocuri panre masa bajarã erã baburire? arĩñorã erã Jesure.

³⁸ —¿Di nũcũ pan ãhriri õguere? Ìarã waque, arĩpũ ïgu erãre.

Ïgu eroparĩcũ erãpũ barire boca õpa arĩñorã:

—Cinco dipuru ãhraa pan. Wai perã ãhrima, arĩñorã.

³⁹ Erã eroparĩcũ peegu Jesu masare dipa cururi ero taa árĩro weca doadorepũ masare. ⁴⁰ Ïgu eroparĩcũ peerã erã dipa cururi doañorã. Yuju curure cien gohra árĩñorã. Gaji curure cincuenta gohra árĩñorã. ⁴¹ Erã doapehrecũ ïha Jesu cinco dipuru pan dipurure aĩ, erã perã waire aĩ, ãmarogue ïhamemuju Goãmure “Õhaa,” arĩpũ. Eropa arĩ serẽtuha iri pan dipurure nuha ïgu buherãre ópũ masare gueredoregu. Eropigu wai perãre gueredorepũ arĩpehrecãre. ⁴² Eropirã arĩpehrecã baha yapia wañorã. ⁴³ Erã ba ãuarare doce puii gohra sea gameneo ãjutu doboñorã erã wai sãre eropa ta. ⁴⁴ Eropirã panre banirã ãma dihtare queocũ cinco mil gohra árĩñorã.

Jesu deco weca curiñumi

Mt 14.22-27; Jn 6.16-21

⁴⁵ Irisubu ta Jesu ïgu buherãre dohodirugue ñajajadore, gajipũ masegue Betsaida yebague

ĩgu core taribuja yudorepũ. Eropigu erã taribuja wara pũhrũ Jesupũ masare goeriserepũ. ⁴⁶ Goeriseretuhaja utãgugue mũria ĩgu seyaro Goãmũre serẽgu waha warũ. ⁴⁷ Pũhrũ ñamicague árĩcũ dohodirupũ ĩgu buherã wadiru ditaru deco árĩyoro. Erã ero payacũ Jesu yujugũ ta erã taribujaridirogue árĩpũ. ⁴⁸ Miruñe durũro weã dujuyoro erãre. Eropigu erã ñero tari wejacũ ĩhabeopũ Jesu erãre. Eropigu boyo mũririboro core cãreña wahgãrisubu erã pohro wagũ deco weca cũhrapi wahgã warũ. Erãre ĩgu tarigãripũ. ⁴⁹ ĩgu tarigãquerecũ ta, ĩgu deco weca aricũ ĩarã ĩha uca wañorã. “Sĩridigu mũru watĩ ãhrimi,” arĩ pepi gaguiniguñorã. ⁵⁰ Erã árĩpehrerã ĩgũre ĩarã ĩha bũrigã uca wañorã. Erã eropa ĩha ucacũ ĩagũ Jesu werepũ erãre:

—Ne yũre ĩha ucabiricãque. Yũhu ta ãhraa. Gũibita, arĩpũ erãre.

⁵¹ Eropa arĩtuha ĩgu erã mera dohodirugue ñaja warũ. ĩgu ñajara pũhrũgã ta miruñe taria wayoro. Eropa wacũ erãpũ ucataria wañorã. ⁵² ĩgu pan dipurure baja iirare guñabiriniñorã erã. ĩgũre õaro masibiriniñorã.

Jesu Genesare majarãre dorecũrãre õarã wacũ iĩũumi

Mt 14.34-36

⁵³ Eropi erã taribujaja, Genesare yebague eja, tũrogãgue payañorã. ⁵⁴ Eropirã erã dohodirugue árĩñirã erã majacũ ta masapũ Jesure ĩha masiñorã. ⁵⁵ Eropa ĩha masirã árĩpehrerogue erã ya yebague omaja, dorecũrãre erã pũyucũ mera aĩgãriñorã. “Jesu

erogue āhrimi,” masa erā arīcū pee eroguerē aī ejañorā. ⁵⁶ Eropirā árīpehrero ĩḡu waroguerē paga macariguere, mūta macarigāguere, campogue, erā wari mariguere erā masa dorecurāre aī apiñorā Jesure coremorā. Eropirā Jesu erā pohro ĩḡu ejacū mohmepiñadiarā turaro serēñorā ĩḡure.

—Mḡ suhriro ojogoro dihtare mohmepiñadoreque ḡuare, arī serēñorā erā.

Eropirā ĩḡu suhrirore mohmepinirā nḡcu ðarā wañorā.

7

Masa ñerā wacū iirire wereñumi Jesu

Mt 15.1-20

¹ Eropi Jerusaléngue arinirā judio masare buherā, fariseo masa mera Jesu pohrogue gamenereñorā. ²⁻⁴ Fariseo masa árīpehrerā, gajirā ḡua acawererā judio masa mera erā ñecu sūmarā dorediro dopa ta erā mojotorire coero mariro babirimuriñorā. Eropirā doberi duarā pohrogue wanirā dujajarā erā dorerire iimorā, erā mojotorire coero mariro babirimuriñorā erā. Eropirā baja gaji erā dorerire erā ñecu sūmarā iidorerire iimuriñorā erā. Tasa parire yujuropa coe, mátasororire coe, comesororire coe, erā iiguaro dopa ta iimuriñorā erā judio masa “Goāmḡ eropa gahmemi,” arīrā. Eropirā Jesu pohrogue gamenererā Jesu buherā erā ñecu sūmarā dorediro dopa ta erā mojo coebiricū ĩañorā fariseo masa. ⁵ Eropa ĩatuhajarā Jesure serēpiñorā:

—Mɔ buherã mari ñecɔ sɔmarã mɔra erã dorediro dopa ta erã baboro core erã mojo coebeama. ¿Duhpirã mari dorerire iibeari erã? arĩnorã erã Jesure.

⁶ Erã eroparĩcũ peegɔ wererɔ Jesu erãre:

—Masa erã ãbiropɔre ñero iicorerã ãhraa mɔa. Goãmɔ yare weremɔhtadigɔ Isaia mɔare iribojegue diaye ta weremɔriñumi. Ōpa arĩ gojañumi Goãmɔ ya wereniguirire:

Oã masa yɔre ãaro wereniguiquererã ne yɔre umupeobeama. Erã ya sĩporãripɔ gajipɔgue ãhraa. Yɔre ne mahibeama.

⁷ Goãmɔ ya doreri wereniguibodirore erã ya wereniguiri dihtare buhema erã. Eropirã yɔre umupeo erã sĩbuipeori duhpirã arĩbeaa yɔre, arĩmi Goãmɔ, arĩ gojañumi Isaia iribojegue.

⁸ Iri diaye ta ãhraa. Goãmɔ dorerire iibea mɔa. Mɔa ñecɔ sɔmarã mɔra arĩricɔri dihtare iiaa, arĩpɔ Jesu erãre.

⁹ Eropigɔ erãre wereniguinemopɔ daja:

—Mɔa ñecɔ sɔmarã mɔra arĩricɔre iiduhubirã ta Goãmɔ yapɔre cohãa mɔa. ¹⁰ Iribojegue ōpa arĩñumi Moise Goãmɔ dorerire: “Mɔa pagɔ sɔmarãre umupeoque. Yujugɔ ãgɔ pagɔ sɔmarãre ñero werenigui coredigɔ ãgɔ wejẽbu arĩgɔcumĩ,” arĩñumi Moise. ¹¹ Moise eropa arĩquerecũ ta, mɔarɔ masare ōpa arĩ weredorea erã pagɔ sɔmarãre. “ ‘Mɔare itamumasibea. Mɔare yɔ oborare Goãmɔ ya arĩburire opehocãbɔ,’ arĩque mɔa pagɔ sɔmarãre,” arĩ weredorea mɔa. ¹² Eropa arĩ weredorerã erã pagɔ sɔmarãre erã umupeobiricũ iiaa mɔa erãre.

¹³ Eropirã Goãmũ ïgu dorerire tarinugarã iiaa mua mua ñecũ sumarã ya doreri dihtare iirã. Gajirãre mua buheri dihtare peedorea mua. Baja eropa árĩrire iiaa mua, arĩpũ Jesu erãre.

¹⁴ Eropa arĩtuha masare sihubeo õpa arĩpũ daja:

—Mua árĩpehrerã peeque yũre. Yũ arĩrire õaro masique mua. ¹⁵ Mua disiro ñajaripũ mua baripũ ñerã wacũ iibea. Mua disiro wiriripũ, mua wereniguiripũ muare ñerã árĩcũ iiaa. ¹⁶ Yũre õaro peeque, arĩpũ Jesu.

¹⁷ Eropa arĩtuha Jesu masa pohro árĩdigũ waha wihigue ñajaa wapũ. ïgu eropa ñajacũ ïarã ïgu buherãpũ ïgu wererare serẽpiñorã. Erã eropa serẽpicũ peegũ õpa arĩpũ Jesu:

¹⁸ —¿Ne peenibeari mua sã? Mua bari disiro ñajaripũ muare ñerã masa wacũ iibea. ¿Irire masibeari? ¹⁹ Iri mua pepirigue ñajabeaa. Mua parugue ñajaja taria waha, arĩpũ Jesu.

Eropa arĩgu “Árĩpehreri bari õari bari ãhraa,” arĩgu iipũ. ²⁰ Õpa arĩnemopũ:

—Mua wereniguiripũ, mua disiro wiriripũ mua pepiri ãhraa. Mua pepiripũ muare ñerã masa árĩcũ iiaa. ²¹ Mua pepirigue õpa ñeri iinũgaa: Ñero pepiri, nomere gameri, yajari, masare wejẽri, ²² gajigũ marapo mera ñero iiri, gajirã yare turaro uaribejari, ñetariari iiri, gũyari, ñeri uaribejari, gajirã gajinore opacũ ïhaturiri, ñero quere wereri, gajirãre tarinugadiari, pee masibiriri iinũgaa.

²³ Árĩpehreri i ñeri mua pepirigue árĩnũgari muare ñerire iicũ ñerã árĩcũ iiaa, arĩpũ Jesu.

Judio maso árĩbigo Jesure umupeoñumo

Mt 15.21-28

²⁴ Eropigu Tiro waĩcũri maca pohrogue, Sidón waĩcũri maca pohrogue wapũ. Erogue ejagu ero árĩri wihigue ñajaa wapũ. Eropigu gajirãre ĩgu árĩri wihire ne weredorebiripũ. ĩgu eropa duhridiaqueregũ ta duhrimasibiripũ. ²⁵ ĩgu ejacũ pee mata yujugo nomeo ĩgu pohro ejapo. Igo mago watĩ ñajasũdigo árĩpo. Gajirã Jesu iira quererere peedigo árĩpo. Igo Jesu pohro eja ĩgu guburi pohro merejapo. ²⁶ Igo judio maso árĩbigo Grecia majago árĩpo. Siro Fenicia árĩyoro igo masa dehyoara maca. Jesu pohro mereja ĩgure turaro serẽpo:

—Watĩre wiubasaque yũ magore, arĩ serẽpo igo Jesure.

²⁷ Igo eroparĩcũ peegu õpa arĩpũ Jesu igore:

—Negohrare wihi opũ porã bamũhtaporo. Erã porã ya barire diayeare ocũ ero wabeaa. Israe masa yare gaji yeba majarãre yũ omũhtacũ ero wabeaa, arĩpũ Jesu igore.

²⁸ —Eropa ta ãhraa opũ. Eropa árĩquerecũ ta barisubu árĩcũ erã diayea sã yuhridijarire bacohrema. Gaji yeba majago yũ árĩquerecũ, yũ sãre itamuque mũhũ, arĩpo igo ĩgure.

²⁹ —Mũhũ eropa õaro arĩ yũhricũ mũ magore watĩre wiubasatuhabũ. ĩago waque, arĩpũ Jesu igore.

³⁰ ĩgu eroparĩcũ peego waha, igo ya wihigue eja, igo magore camague oyagore watĩ moogoguere eja ĩapo.

Peebigure, wereniguimasibigure ðagu wacũ iĩnumi Jesu

³¹ Irisubure Jesu sã Tiro waĩcũri maca pohrogue árĩdigũ waha, Sidón waĩcũri macare eja tarigã, Decapoli waĩcũri macare eja tarigã, Galilea waĩcũri ditarugue ejañorã pare. ³² Eropirã peejabigure, wereniguibigure aĩgãriñorã gajirã Jesu pohrore.

—Mũ mojoto mera mohmepiñaque ĩgure, arĩ serẽñorã erã ĩgure.

³³ Erã eroparĩcũ peegu Jesupũ peejabigure aĩgã, masa marirogue aĩ ejapũ. Erã seyaro árĩñorã. Eropigũ Jesu ĩgũ mujusĩri mera ĩgũ gamirire pupũ. Eropigũ ĩgũ disico mera ĩgũ nerore mohmepiñapũ. ³⁴ Eropiituhaja umaro ĩhamuju sĩ aĩ ðpa arĩpũ:

—Efata, arĩpũ Jesu. Efata mari ya mera “Pãgũque,” arĩro iiaa. Eropa arĩgũ ĩgure peedoregũ iipũ. Eropigũ wereniguidoregũ iipũ.

³⁵ ĩgũ eroparĩcũ ta ĩgũ peejabigu peepũ. ĩgũ nero nericũ pepigu ðaro wereniguinũgarũ.

³⁶ Eropigũ Jesu irire ĩanirãre gajirãre were-dorebiripũ. Eropa weredorebiriqerrecũ, erãpũ gajirãre burigã werepehocãñorã. ³⁷ Eropirã masa pee uca waha ðpa arĩñorã:

—Árĩpehreri ðaro iimi. Peejabirã sãre ðaro peecũ iimi. Wereniguibirã sãre ðaro wereniguicũ iimi Jesu, arĩñorã masa.

8

Cuatro mil masare bari oñumi Jesu
Mt 15.32-39

1 Irisubure daja dipaturi masa bajarã erã gamenerera pũhrũ, bari moorã erã árĩcũ ïagũ Jesu ïgũ buherãre sihubeorũ:

2 —Oã masa ùhrenũ gohra yũ mera árĩtuhajama. Erãre bari pehrea waca. Eropigũ erãre mojomoro ïhaa yũhũ. 3 Gajirã erã mera majarã yoarogue arinirã àhrima. Erã babiriquererã erã ya wirigue dujaacũ gamebirica. Mague warã erã oaboarã turabiribocoma. Eropigũ erãre barire odiaca, arĩpũ Jesu ïgũ buherãre.

4 ïgũ eroparĩcũ ïgũ buherã ïgũre arĩñorã:

—¿Duhpii mari õguere masa mariroguere barire bocabocuri erãre ejomorã? arĩñorã Jesu ïgũ buherãpũ.

5 —¿Di nũcũ dipuru pan dipuru opari mũa? arĩ serẽpipũ Jesu erãre:

—Siete pan dipuru àhraa, arĩñorã.

6 Eropigũ ïgũ masare taa árĩro weca doadorepũ. Tuhajanugu siete pan dipurure aĩ, Goãmũre “Õhaa,” arĩ serẽpũ. Eropa arĩ serõtuhaja pan dipurure nuha ïgũ buherãre ópũ gueredoregũ. 7 Eropirã waigã sãre bajamerãgã opañorã erã. Eropigũ waigãre aĩ Goãmũre “Õhaa,” arĩ serẽ, ïgũ buherãre masare gueredorepũ. 8 Masa irire barã yapia wañorã. Erã ba dũharare siete puiiri gohra aĩ gameneo ùjũtu doboñorã. Erã masa cuatro mil gohra árĩñorã. 9-10 Eropiituha Jesu masare goeriserepũ wagũ. Erãre goeriseretuhaja Dalmanuta waĩcũri maca pohroque waha warũ.

*Fariseo masa deyoro moariñere ñadiariñuma
Mt 16.1-4; Lc 12.54-56*

¹¹ Ero puhrũ fariseo masa Jesu mera dũyatorã erañorã. Erã Jesure Goãmũ turari mera deyoro moariñere iidoreriñorã. Īgu ii ĩhmumasibiricũ ñadiariñorã. Īgu iimasibiricũ “Goãmũ ĩgu obeodigu árĩbeami,” arĩdiariñorã. ¹² Erã õpa dorecũ peegu Jesu turaro bujawere siñaja õpa arĩpu:

—¿Mũa dohpague majarã duhpirã Goãmũ ĩgu turari mera deyoro moarire ñadiari? Diaye arãa mũare. Dohpague majarã mũare ne deyoro moarire ii ĩhmusome yũhũ, arĩpu Jesu erãre.

¹³ Õpa arĩtuha waha dohodirugue ñaja gajipu masegue waha wapũ ĩgu buherã mera.

*Fariseo masa, Herode ya curu majarã sã erã
ñeri buherire wereñumi Jesu*

Mt 16.5-12

¹⁴ Eropa warã panre cãdijiñorã. Dohodiruguere yujuru ta panrure opañorã erã. ¹⁵ Eropigu Jesu guhyaro mera werepu ĩgu buherãre:

—Õaro iique. Fariseo masa, Herode ya curu majarã sã erã pan bugacũ iiburire õaro iique. Guhya ãhraa iri, arĩ werepu erãre.

¹⁶ Īgu fariseo masa sã erã buherire eroparĩcũ pee, ĩgu buherãpu peewisirã irire erã basi wereniguiñorã.

—Mari panre mari aĩgãribiricũ ĩagu eropa arĩcumi ĩgu, arĩñorã erã basi.

¹⁷ Erã eropa arĩrare masigu õpa arĩpu Jesu erãre:

—¿Duhpirã mua pan cãdijirare guñari mua? ¿Mua masibeari? ¿Peenibeari mua dohpa? ¿Peediabeari mua? ¹⁸ ¿Cuiricurã arĩquererã ïabeari mua? ¿Gamiricũquererã ta peebeari mua? ¿Mua yu iirare guñabeari? ¹⁹ ¿Yu cinco mil umare cinco dipuru panre yu nuha orare guñabeari mua? ¿Erã yapi weorare di nũcu puiri pan dipure mua ujutura puirire aĩari mua? arĩ serẽpipũ Jesu erãre.

—Doce puiri, arĩñorã erã ïgure.

²⁰ —¿Eropi yũhu siete pan dipurure cuatro mil masare yu ora pũru di nũcu puiri ujutura puiri aĩari mua? arĩpũ Jesu erãre daja.

—Siete puiri, arĩ yũhriñorã erã.

²¹ —¿Eropa irire ïaquererã ta masibeari mua dohpa? arĩpũ Jesu erãre.

Jesu cuiri deyobigure ïacũ iĩnumi

²² Eropi erã Betsaida waĩcũri macague erã ejacũ ïarã, masapũ cuiri deyobigure aĩgãriñorã.

—Ïgure mohmerique, arĩ turaro serẽñorã erã Jesure.

²³ Eropigũ Jesu cuiri deyobigure mojoto ñeha iri maha tũrogue ïgure taragãpũ. Aĩ eja ïgu cuirire purimetupũ disico mera. Eropigũ ïgu mojoto mera ïgure mohmeripũ.

—¿Mũhu ïacũ dehyori? arĩ serẽpipũ Jesu ïgure.

²⁴ Ïgu eroparĩcũ ïgupũ ïagũ õpa arĩpũ:

—Masare ïhaa. Erãre ïaquerecũ erã curicũ yucũ iro dopa dehyoma, arĩpũ ïgu cuiri deyobigupũ.

25 Īḡu eroparīcũ peegu Jesupu ĩḡu mojotori mera ĩḡu cuirire mohmeripũ daja. Īḡu eropa mohmerira pũhrũ cuirĩ deyobigu ĩḡu turaro ĩacũ õaro deyoyoro pare. Eropigu arĩpehrerire õaro ĩaru ĩḡu. 26 Eropigu Jesu ĩḡure ĩḡu ya wihigue omedijugu õpa arĩpũ:

—Macague tamerare wabiricãque. Eropigu maca majarãre i yũ iirare gajirãre weresiribiricãque, arĩpũ Jesu ĩḡure.

Jesu ĩḡu diaye ta Cristo arĩrire wereñumi Pedro

Mt 16.13-20; Lc 9.18-21

27 Eropi Jesu ĩḡu buherã mera Cesarea Filipo waĩcũri maca pohro arĩri macarigue wanemoñorã. Erogue wagu Jesu serẽpiñarũ ĩḡu buherãre:

—¿Nihino arĩcũri yũhũ masa erã yure pepicũ? arĩ serẽpiñarũ ĩḡu.

28 Īḡu eropa arĩ serẽpiñacũ peerã ĩḡu buherã yũhriñorã:

—“Ñu waĩyegu ãhrimi,” arĩma mũre. Gajirã “Elia ãhrimi,” arĩma. Gajirãpũ “Goãmũ yare weremũhtanirã mera majagu ãhrimi,” arĩma, arĩ yũhriñorã ĩḡu buherã ĩḡure.

29 Erã eropa arĩra pũhrũ Jesu serẽpinemopũ erãre:

—¿Mũapũ mũa pepicũ nihino arĩcũri yũhũ? arĩ serẽpipũ.

Pedropũ yũhrĩpũ ĩḡure:

—Mũhũ Cristo Goãmũ ĩḡu obeodigu ãhraa, arĩ yũhrĩpũ Pedro.

30 Īḡu eroparīcũ peegu Jesu õpa arĩpũ:

—Yüre “Cristo áhrimi ìgu,” ne arĩ weresiribiricãque gajirãre, arĩpũ erãre.

Jesu ìgu s̄riburiñere ìgu masa m̄riaburiñe sãre weremũhtañumi

Mt 16.21-28; Lc 9.22-27

³¹ Eropigu ìgu erãre buhenugapũ òpa arĩ weregu:

—Yũhũ masũ Goãmũ ìgu obeodigu áhraa. Eropigu b̄rigã ñero tarigũca. Yüre eropa ta waro gahmea. M̄rã, pahia oparã, marire buherã sã yüre gamebirã yüre wejẽrãcoma. Erã yüre eropa wejẽquerecũ, uhrenũ p̄hrũ masa m̄riagũca, arĩpũ Jesu erãre.

³² Eropa arĩgu erã òaro peeboro dopa òaro weregu iipũ erãre. Ìgu eroparĩcũ peegu Pedropũ gajipũ ñarigã Jesure aĩgã ìgure arĩpũ. “Eropa arĩbircãque,” turaro mera arĩ werepũ. ³³ Ìgu eropa arĩdorebircũ peegu Jesupũ ìgu buherãre majinugaja, turipũ Pedrore.

—Satana iro dopa wereniguigu iiaa m̄hũ. Eropa arĩbircãque. Mũ pepiri masa ya áhraa. Goãmũ ya árĩbeaa, arĩpũ ìgu Pedrore.

³⁴ Eropa arĩtuha masare ìgu buherã mera sihubeo òpa arĩpũ:

—Yujugũ yũ mera majagũ árĩdiagũ ìgu gamero iidarire duhucãgũcumi. Eropigu ìgu yũ mera majagũ ìgu árĩri dipuwaja ñero tarigũcumi. Ñero tariqueregu yahare iiniguicãgũcumi. ³⁵ Yujugũ masũ ìgu ya árĩburi dihtare pepigu ìgu dederea wagũcumi. Eropigu gajigu yaha árĩburi dihtare iigu, òari buheri sãre iigu, árĩpehrerinũri yũ mera umarogue

ōaro árĩgucumi. ³⁶ Yujugu masu i yeba majare árĩpehrerire opaquereru, peamegue wagu ōarire wajatasome. ³⁷ Eropigu i yebague opaburi dihtare guñagu, ĩgu sĩrigu waburire guñabigu ĩgu sĩporã mera peamegue dederegucumi. ³⁸ Dohpaguere ñerã Goãmure gamebirã erã ejatuharo iiri árĩro iiaa. Eropirã yujurãyeri yure, yu buheri sãre masiquererã “Masibea,” arĩbocoma guhyasĩrirã. Erã eroparĩcũ ĩagu yu sã erãre guhyasĩrigu “Erãre masibea,” arĩguca. Yuhu masu Goãmu ĩgu obeodigu ōarã anyua mera yu Pagu goesiriri mera dujariguca. Yu dujarigu yu waĩre arĩdia guhyasĩrisãnrãre guhyasĩrisãguca yu sã, arĩ wereru Jesu.

9

¹ Eropa arĩtuhaja ōpa arĩnemopu Jesu:

—Diaye arĩgu tiiaa mũare. Yujurãyeri mũa ōguere arĩrã, mũa sĩriboro core Goãmu ĩgu opu arĩroguere yu ñajacũ ĩarãca, arĩpu Jesu.

Jesu ĩgu dũpũre gohrotoñumi

Mt 17.1-13; Lc 9.28-36

² Eropi seis nũri puhru Jesu Pedroro, Santiagore, ĩgu pagu magure Nure utãguque umadiguque erã dihtare sihu mũriaru. Ũmarogue erã mũrijara puhru erã ĩhabeoro ĩgu dũpũre gohrotopu. ³ Eropiro ĩgu suhri goesiriri suhri ōaro boreriñe wayoro. I yeba majarã nome suhri coerã nome ne Eropa borerire iimasibeamu. ⁴ Mata iribojegue majarã Moise mũru Elia mũru sã dehyoãnorã. Eropirã Jesu, Elia, Moise mera weretamucũ ĩãnorã erã urerã

ĩḡu buherã. ⁵⁻⁶ Eropirã erã buřigã güiñorã. Eropã güiḡu dohpa arĩmasibirinijagũ õpa arĩpũ Pedro:

—Opũ, mari ohõ árĩcũ õadiala. Uhre wihigã iirã. Mũ ya wihigã, Moise ya wihigã, Elia ya wihigã iirã, arĩpũ ĩḡu Jesure.

⁷ Eropiro erã weca erãre imica curu cãhmotayoro. Iri eropa cãhmotacũ ta imica curu pohecague Goãmũ ĩḡu wereniguri busũyoro:

—Ihĩ yũ magũ yũ mahigũ ãhrimi. Peeque ĩḡure, arĩri busũro cariyoro.

⁸ Eroparĩcũ peerã Pedro sã maji ĩarã Moiserie, Eliare ĩabiriñorã pare. Jesu dihtare ĩañorã.

⁹ Eropi utãḡugue erã dijaricũ Jesu erãre werepũ:

—Dohparagã yũre eropa warare gajirãre ne werebircãque. Yũhũ masũ Goãmũ ĩḡu obeodigũ yũ sĩri masa mũriara pũhrũ irire gajirãre wereque mũa, arĩ werepũ Jesu.

¹⁰ Eropirã erã ĩḡu dorediro dopa werebiriñorã gajirãre. Eropirã erã, erã basi õpa arĩ serẽpi wereniguiñorã:

—“Yũhũ sĩridi masa mũriara pũhrũ,” ĩḡu arĩḡu ¿duhpigũ eropa arĩri ĩḡu? arĩ wereniguiñorã erã.

¹¹ Eropirã Jesure õpa arĩ serẽpiñorã:

—Cristo Goãmũ beyedigũ ĩḡu ariboro core “Eliare arimũhtaro gahmea,” arĩma masare buherã. ¿Dohpa arĩronore eropa arĩri erã? arĩ serẽpiñorã Jesure ĩḡu buherã.

¹²⁻¹³ Jesu yũhripũ:

—Diaye ta ãhraa. Eliare arimũhtadoremĩ Goãmũ árĩpehrerire amumũhtabure. ĩḡu eropa

iiborore arĩ gojayura āhraa Goām̄ yare gojarapũgue. Yũ sãre arĩ gojajuñuma. Yũhu masũ Goām̄ ĩgu obeodigu bajasuburi ñero tarigũca. Gajirã yũre gamebirã yũre ñero iirãcoma. ¿Iri sãre masiri mũa? Eropigu õpa arĩgũra mũare: Elia eratuhami. ĩgu eracũ erã ĩgũre erã gamero dopa ñero iima. Iribojegue erã arĩ gojayudiro dopa iima ĩgũre, arĩpũ Jesu.

Jesu majigũre õagu iĩñumi

Mt 17.14-21; Lc 9.37-43

¹⁴ Eropi dijari ĩgu buherã dujanirã pohrogue eja, bajarã masare ĩapũ. ĩgu buherãpũ judio masare buherã mera game dũyatorã iĩñorã. ¹⁵ Masa Jesure ĩarã árĩpehrerã ĩhamaria wañorã. Eropirã ĩgu pohrogue omagã ĩgu pohrogue eja, “¿Ahrari?” arĩñorã ĩgũre. ¹⁶ “Ahrabũ,” arĩtuhaja erãre serẽpipũ:

—¿Ñehenore game wereniguirã iiari mũa eropa dũyatorã? arĩ serẽpipũ ĩgu.

¹⁷ ĩgu serẽpicũ peegu masa watope niguidigu werepũ ĩgũre:

—Buhegu, yũ magũre watĩ ñajasũdigũre mũre aĩgãrirabũ. Watĩpũ ĩgũre wereniguidore-beami. ¹⁸ Yũ magũre ĩgu ñajacũ yebague mehmereja wahami. ĩgu disirore sumutua, ĩgu gũcũrire cũridihu bũha wamũrami ĩgu. Eropigu mũa buherãre watĩre yũ magũre ñajadigũre cóãdorerabũ. Erã cóãmasibirama, arĩ werepũ ĩgũre.

¹⁹ ĩgu eroparĩcũ peegu õpa arĩpũ Jesu masare:

—¿Ne yũre umupeobirigohracãri mũa? Yoari boje mũare buherabũ yũhũ. ¿Dipa boje yũhũ

mũare yujuro bojebocuri? Īgũre aĩgãrique, arĩpũ Jesu.

²⁰ Īgũ eroparĩcũ peerã watĩ ñajasũdigũre Jesu pohro aĩgãriñorã. Erã Jesu pohro aĩ ejacũ ta watĩpũ ĩgũ majigure mehmerejacũ iipũ. Īgũ eropiicũ ĩgũ yebague mehmereja wapũ. Tũru, naragã, buhacũ iipũ. Eropii ĩgũ disiro sumutua wapũ. Jesu ĩgũ pagũre serẽpipũ:

²¹ —¿Dipa boje eropa áhrari ĩgũ? arĩ serẽpipũ Jesu majigu pagũre.

—Majigũgãgue ta ĩgũ eropa árĩnũgami, arĩ yũhripũ ĩgũ pagũpũ. ²² Eropigu watĩpũ ĩgũre peamegue, diague sãre cóãmũririmi ĩgũre wejẽdiagu. Eropigu mũhũ itamumasigu mojomoro ĩha itamuque gũare, arĩpũ majigu pagũpũ Jesure.

²³ Īgũ eroparĩcũ peegũ õpa arĩpũ Jesu ĩgũre:

—Mũhũ yũre umupeocũ ĩagu Goãmũ árĩpehrerire ipehocãmasimi mũ ya árĩburire iigu, arĩpũ Jesu ĩgũre.

²⁴ Īgũ eroparĩcũ majigu pagũ õpa arĩ gaguĩnguipũ:

—Mũre umupeoa yũhũ. Yũ umupeobiricũ ĩagu itamuque yũre yũhũ mũre umupeoboro dopa, arĩpũ ĩgũ.

²⁵ Eropiicũ masa bajarã erã pohro omagãriñorã. Erã gamenerecũ ĩagu Jesu watĩre õpa arĩ turipũ:

—Mũhũ wereniguimasibiricũ iidigu, gamiri bihadigu ĩre duhuque. Eropigu dipaturi ĩgũre garibobiricãque, arĩpũ Jesu.

26 Ìḡu eroparĩcũ peegu majigure ñajadigu watĩ gaguinigui, majigure yebague mehmereja, tũru naraḡacũ ii duhupu ìḡure. Ìḡu eropiicũ majigupu sĩrigu dopa waru.

27 —Ìḡu sĩria wami, arĩñorã masa bajarã.

Erã eropa arĩquerecũ ta Jesupu ìḡu mojotore ñeha ìḡure tara wahḡũ nugupu. Ìḡu tara wahḡũ nugucũ wahḡanugajaru ìḡupu.

28 Pũru Jesu wihigue ñajajacũ ìarã ìḡu buherã erã seyaro serẽpiñorã Jesure:

—¿Duhpirã ḡaru majigure watĩ opagure cóãmasibirayuri mu pepicũ? arĩ serẽpiñorã erã.

29 —Ìno watĩre cóãdiarã buřigã Goãmuere serẽro ḡahmea. Eropirã Goãmuere serẽmorã ba duhuro ḡahmea muere, arĩ yũhripu Jesu erãre.

Dipaturi ta Jesu ìḡu sĩriburiñere ìḡu masa mũriaburiñe sãre wereñumi

Mt 17.22-23; Lc 9.43-45

30 Eropi erogue arĩnirã waha Galilea yebague eja, tarigãñorã. Irisubu Jesu ìḡu buherãre buheḡu iipu. Eropigu erã warore ḡajirã masicũ ḡamebiripu Jesu. 31 Erogue eḡu ìḡu buherãre buhepu. Ōpa arĩ buhepu:

—Yũhu masu Goãmu ìḡu obeodigu ãhraa. Masa yure ñeha ḡajirãḡuere yure wiarãcoma. Erã wiara pũru yure wejẽrãcoma erã. Eropa erã wejẽra pũru uhrenu pũru masa mũriagũca, arĩpu Jesu.

32 Ìḡu ōpa arĩcũ ōaro peebiriñorã. Eropirã ḡuirã ìḡure irire serẽpibiriñorã.

Jesu ĩgu buherãre erã yagu opu árĩbure wereñumi

Mt 18.1-5; Lc 9.46-48

³³ Eropi erã Capernaumgue ejara pũhrũ wi-higue erã árĩcũ Jesupũ serẽpipũ erãre:

—¿Maguere arirã dohpa arĩ dũyaso wereniguirã iiari mũa? arĩ serẽpipũ erãre.

³⁴ ĩgu eroparĩcũ erã yũhribiriñorã. Mague arirã õpa arĩ dũyaso wereniguiñorã erã basi:

—¿Nihi ãhriri mari árĩpehrerã wecague? arĩ dũyaso wereniguiñorã erã. Eropirã erã eropa arĩrare Jesure werediabiriñorã. ³⁵ Erã eropa yũhribiricũ ĩagu Jesu doaja ĩgu buherãre si-hubeo õpa arĩpũ:

—Árĩpehrerã wecague opu árĩdiagũ árĩpehrerã ojogoro majagu árĩro dopa ta erã pohro majagu árĩro gahmea mũare, arĩpũ Jesu erãre.

³⁶ Eropa arĩgu majigugãre erã watope duhudobopũ. Duhudobotuha ĩgugãre aĩ coã õpa arĩ werepũ:

³⁷ —Yahare iidiarã, ĩgugãre bu árĩgũre gamerã yũ sãre gahmea mũa. Mũa eropiirã yũre gamerã, yũre obeodigu Goãmũ sãre gahmea mũa, arĩpũ Jesu erãre.

Marire ĩhaturibigu árĩgu mari mera majagu ãhrimi, arĩ wereñumi Jesu

Mt 10.42; Lc 9.49-50

³⁸ Ero pũhrũ ĩgu buhegu Ñu õpa arĩpũ Jesure:

—Buhegu, yujugu mũ waĩ mera watẽare cohã wiucũ gua ĩhabũ. ĩgu mari mera majagu ĩgu

árĩbiricũ ĩarã, ĩgure irire iidorebirimurabũ gua, arĩpũ ĩgu.

³⁹ ĩgu eroparĩcũ peegu Jesu erãre werepũ:

—Eropa arĩbita mũa ĩgure. Yujugu yũ waĩ mera deyoro moarire iigu, pũhrũguere yũre ñero wereniguimasibeami. ⁴⁰ Marire ĩhaturibigu arĩgu, ĩgu mari mera majagu aħrimi. ⁴¹ Mũare diaye ta arãa. Yaharã mũa arĩcũ ĩarã gajirã mũare itamucũ ĩagu Goãmũ erãre õaro itamugucumi. Yuju coaru mera decore mũare erã tĩacũ merogã arĩquerecũ, erãre õaro iigucumi Goãmũ erã õaro ĩira waja, arĩpũ Jesu.

*Ñerire iicũ guhya aħraa, arĩ buheñumi Jesu
Mt 18.6-9; Lc 17.1-2*

⁴² Eropigu Jesu majigugãre ĩgu basi coã aĩ erãre werenemopũ:

—ĩgã yũre umupeogugãre weregũra mũare: Yujugu ĩgã iro dopa arĩgure ñerire iidoredigu, ĩgu ñetariaro tarigucumi. Gajigũre masa ĩgure wũnũgure wũariye utãye mera dirisiu, wũariyague ĩgure cóãcũ ñero wabocumi ĩgu. Eropigu ĩgã dopa arĩgure ñerire iidoredigupũ wũariyague erã cóãdigũ tauro ñero tarigucumi. ĩgu bũrigã dipuwaja moasũgucumi. ⁴³⁻⁴⁴ Mũ mojoto mera ñero iigu, iri mojotore mũ tabe cóãbodiropã dopa iri ñerire duhuque. Irire duhubigu peamegue wagũca. Eroguere ne peame yaribea. Eropirã beca sã ẽjũquererã ne sĩribeami. Mũ mojotore mũ cóãcũ iri dũca dihta cohmoboya. Eropigu mũpũ epasi arĩqueregu ta pũhrũ Goãmũ mera arĩgũca. Mũ pe mojoto

mera árĩgure peamegue ĩgu cóãcũ ñetariaro tarigũca. Eropigũ iri ñeri iiripũre duhuque. ⁴⁵⁻⁴⁶ Mũ guburu mera ñero iigu mũhũ iri guburu sãre mũ tabe cóãbodiro dopa ta iri ñerire duhuque. Irire duhubigu peamegue wagũca. Eroguere ne peame yaribea. Eropirã beca ne sĩribeama. Mũ guburure mũ cóãcũ irisi dihta cohmoboya. Eropigũ epasi árĩqueregũ ta pũhrũ Goãmũ mera árĩgũca. Mũ pe guburu mera árĩgure mũre peamegue cóãcũ mũ ñetariaro tarigũca. Eropigũ iri ñeri iiripũre duhuque. ⁴⁷⁻⁴⁸ Mũ cuiru mera ñero iigu irirure mũ gorawea cóãbodiro dopa ta iri ñerire duhuque. Irire duhubigu peamegue wagũca. Eroguere ne peame yaribea. Eropirã beca sã ne sĩribeama. Mũ cuirure cóãcũ iriru dihta cohmoboya. Yujũ cuiru mariqueregũ ta pũhrũ Goãmũ mera árĩgũca. Mũre pe cuiru mera árĩgure peamegue mũre cóãcũ mũ ñetariaro tarigũca. Eropigũ iri ñeri iiripũre duhuque.

⁴⁹ “I yeba árĩrã ñero tarirãca mũa. Peamegue mari ũjũcũ marire pũriro dopa ta ñero tarirãca mũa. ⁵⁰ Moa õaro acaa. Moa acabiricũ usũriri iimasiya mara. Moa acabiro iri moa ne õabeaa. Iri moa acabiricũ dohpagohra iimasiya mara. Eropirã moa õaro acarõ dopa mũa suarã árĩque. Eropirã gajirã mera õaro mera árĩque.

10

Erã marasã nomere erã cóãcũ õabeaa, arĩ wereñumi Jesu

Mt 19.1-12; Lc 16.18

1 Eropigu ĩgu erogue árĩdigu waha, Judea yeba pohrogue eja, dia Jordán waĩcũriya gajipũ masegue ejarũ. Erogue ĩgu ejacũ ĩarã masa bajarã ĩgu pohrogue gamenereñorã daja. Erã gamenerecũ ĩagũ ero core ĩgu buhediro dopa ta dipaturi buherũ daja. 2 ĩgu eropa buherisubu fariseo masa erañorã. Jesure ĩgu ñero wereniguicũ peediañorã. Eropa peediarã erã Jesure õpa arĩ serẽpiñorã:

—¿Mari marapore cóãcũ õhari? ¿Moise doreripũ eropa ta iidone õabeaa. Iri moa acabiricũ reri mũ pepicũ? arĩ serẽpiñorã.

3 —¿Dohpa doreyuri Moise mũare? arĩ yũhripũ Jesu.

4 —“Mũ marapore cóãdiagũ paperapũgue irire gojaque. Eropa gojagũ iripũre mũ marapore otuhajanijagũgue igore cóãmasia,” arĩ gojañumi Moise, arĩ yũhriñorã fariseo masa.

5 Erã eroparĩcũ peegu õpa arĩ werepũ Jesu:

—Mũa ñecu sũmarã Goãmũ dorerire iidibiricũ ĩagũ, “Eropa ta wacuraporo,” arĩgu, “Mũa marapore cóãmasia,” arĩ gojañumi Moise.

6 ĩgu eropa arĩ gojara árĩquerecũ ta, negohraguere Goãmũ mũa marasã nomere cóãcũ gamebiriñumi. I yebare ĩhacũnugugũ mũmũ, nomeo sãre iĩñumi. 7 Eropigu mũmũ ĩgu pagũ sũmarãre cohã wiria ĩgu marapo mera árĩgũcumĩ.

8 Eropirã erã perã árĩquererã ta, yuju dũpũ iro dopa árĩrãcoma. Eropirã erã perã iro dopa árĩbeama. Yuju dũpũ iro dopa ãhrima erã. 9 Eropirã Goãmũ ĩgu doreri mera

mojotodirima. Eropirã game cóãbircãro gahmea erãre, arĩpũ Jesu erãre.

¹⁰ Eropa arĩtuha ãgũ buherã mera wihigue ñajaa wapũ. Wihigue ñajajarã erã marasã nomere cóãrire serẽpinemoñorã daja ãgũ buherã. ¹¹ Erã eropa serẽpiñacũ ãgũ yãhrĩpũ:

— ãgũ marapore cóãdigũ gajigo mera marapocũgũ, ãgũ igo gajigo mera ñero iigũ iimi. ¹² Eropigo nomeo sã igo marapũre cóãgo, gajigũ mera marapũcũgo, ãgũ gajigũ mera ñero iigo ãhrimo, arĩpũ Jesu erãre.

Majirãgã ya árburire Goãmũre serẽbasañumi Jesu

Mt 19.13-15; Lc 18.15-17

¹³ Eropi majirãgãre Jesure mohmepidoremorã erãgãre Jesu pohrogue aĩ erañorã. Erã eropiicũ ãgũ buherãpũ erãgãre aĩgãrirãre bocatĩri turiñorã. ¹⁴ Erã eropa turicũ ãgũ Jesu papũrigũ õpa arĩpũ erãre:

— Eropa ãacãque. Majirã yũ pohrogue ariporo. Waque, arĩbircãque erãgãre. Erã Goãmũre erã opũre masima. Eropirã Goãmũ ãgũ opũ áriroguere oãgã iro dopa pepirã ãhrima eroguerẽ. ¹⁵ Diaye arĩgũ iiaa mũare. Oãgã Goãmũre gamediro dopa ta mũa Goãmũre gamebirã ãgũ pohrogue wasome mũa. Mũa wabiricũ mũa opũ arĩsome ãgũ, arĩpũ Jesu.

¹⁶ Eropa arĩtuha Jesu majirãgãre aĩ coãgũ erãre mohmepi erã õaro árburire Goãmũre serẽbasagũ õpa arĩpũ:

— Oãgã õarã waporõ, arĩ serẽbasapũ Goãmũre.

*Doberi opagu Jesu mera weretamuñumi**Mt 19.16-30; Lc 18.18-30*

17 Eropi Jesu ĩgu mague wacũ, yujugu masu omagã wa ĩgu guburi pohro mereja Jesure serẽpipu.

—Mũhu buhegu õagu ãhraa. ¿Yũhu áripehrerĩri Goãmũ mera áriđiagu duhpigũcuri? arĩpu ĩgu Jesure.

18 ĩgu eroparĩcũ Jesu ĩgure yũhripũ:

—¿Dohpa arĩronore yũre “Õagu” arĩ piyuri mũhu? Goãmũ yujugu ta õagu ãhrimi. 19 ĩgu Goãmũ dorerire masia mũhu. “Masare wejẽbircãque. Gajigu marapo mera áribircãque. Yajabita, gũyabita, gajirã yare gũya aĩbita, mũ pagu sũmarãre umupeoque,” ire doremi Goãmũ. I dorerire iro gahmea mũre, arĩ werepu Jesu ĩgure.

20 —Buhegu, irire áripehrerire majigugãgue ta tarinugabirimũribũ yua, arĩpu ĩgu Jesure.

21 Jesu ĩgure ĩhamehtu mahĩpu. Eropigu õpa arĩpu:

—Merogã dũhyaa mũre mũ iipehoboro. Áripehrerire mũ yare duaque. Eropigu áripehreri mũ wajatarare mojomorocũrãre oque. Mũhu eropiicũ baja õari ũmarogue Goãmũ pohroguere áriyuroca. Tuhajanugu yũ mera majagu áribũ arique, arĩpu Jesu ĩgure.

22 Wũaro opagu arĩpu ĩgu. Eropigu Jesu ĩgure eroparĩcũ peegu ĩgu oparire mojomorocũrãre odiabigu, turaro bũjawere, sũabiri waha warũ.

23 ĩgu bũjawere wacũ ĩagu Jesu majinugaja ĩgu buherãre ĩha õpa arĩpu:

—Doberi oparã Goãmũ ĩgu opũ árĩroguere erã wadiacũ diasa ãhraa, arĩpũ erãre.

²⁴ ĩgu eroparĩcũ peerã erãpũ pee uca waha pee masibiriñorã. Eropa arĩtuha Jesu dipaturi werepũ erãre:

—Yũ acawererã, árĩpehrerã “Yũ gamero yũ opari mera ta õaro tarigũca,” arĩ pepirã Goãmũ ĩgu opũ árĩroguere erã wacũ diasataria. ²⁵ Camellopũ awiru gobegãgue ĩgu ñajatariwereadiacũ masiya mara ĩgure. Eropa ta doberi opagũ ĩgu Goãmũ mera õaro árĩgu ĩgu opũ árĩroguere ĩgu wacũ diasa ãhraa, arĩ werepũ erãre.

²⁶ ĩgu eroparĩcũ peenijarã ñhamaria wanijarã, erã basi õpa arĩñorã:

—Yaho. ĩgu arĩro dopa ta diaye árĩcũ ne yujugũ masure taubiribocumi Goãmũ ĩgu pohro wamorãre, arĩñorã erã erã basi.

²⁷ Erã eroparĩcũ peegũ Jesu erãre ñhabeo õpa arĩpũ:

—Masa erã bocatĩuro erã õaro iiri mera tari-masibeama. Goãmũ pohrogue wamasibeama. Goãmũ dihta masare peamegue wabonirãre tau-masimi ĩgu pohro wamorãre. ĩgu árĩpehrerire õaro iimasipehocãmi, arĩpũ Jesu erãre.

²⁸ ĩgu eroparĩcũ peegũ Pedro ĩgure õpa arĩpũ:

—Peenique. Gũapũ árĩpehreri gua yare apicãbũ mũ mera wamorã, arĩpũ ĩgu Jesure.

²⁹ ĩgu eroparĩcũ Jesu õpa arĩpũ:

—Diaye arĩgu iiaa mũare. Árĩpehrerã õari buherire yaha árĩburire iimorã mũa wirire, mũa pagũ porãre, mũa pagũ samarãre, mũa

porãre, mũa poerire apirã wuaro wajatarãca mũa dohpaguere. ³⁰ Eropirã mũa wirire, mũa pagu porãre, mũa pagosã nomere, mũa porãre, mũa poerire ero core mũa opadiro tauro dohpaguere baja oparãca mũa ñero tarirã árĩquererã. Eropirã gajirã muare ñero iirãcoma. Eropirã pũhrũguere árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩrãca. ³¹ Dohpaguere bajarã oparã árĩnirã irisubure bu árĩrã dujacãrãcoma. Eropirã dohpaguere bajarã bu árĩnirãpũ oparã dujarãcoma daja, arĩ werepũ Jesu erãre.

*Dipaturi Jesu ĩgu sĩriburiñere, ĩgu masa mũriaburiñe sãre wereñumi
Mt 20.17-19; Lc 18.31-34*

³² Eropi erã mague majaa, Jerusaléngue majarã iĩnorã. Jesu erã coregã muhtarũ. ĩgu eropa muhtacũ ĩarã ĩgu buherã ĩha uca wañorã. Eropirã erã pũhrũ nũrusiarãpũ gũiro mera ĩgure nũrusiañorã. Eropigu Jesu doce ĩgu buherã seyarore sihubeo, masa ĩgure iiburire werenũgapũ daja erãre.

³³ —Peeque yũre. Dohpaguere Jerusaléngue warã iiaa mari. Eroque masa yũ masũre Goãmũ ĩgu obeodigure yũre ñeha, pahia oparãre, judio masare buherã sãre yũre orãcoma. Eropirã yũre wejẽdorerãcoma erã. Eropa wejẽdorerã judio masa árĩbirãre orãcoma yũre. ³⁴ Erã eropa ora pũhrũ erã yũre wereya, disico ehosũ tãrarãcoma. Tuhaja yũre wejẽrãcoma. Eropigu yũ sĩrira pũhrũ uhrenũ pũhrũ masa mũriagũca, arĩ werepũ Jesu.

Santiago, Ñu mera Jesure serẽñuma
Mt 20.20-28

³⁵ Eropi Santiago, Ñu mera Jesu pohrogã ejarã erã gamerire serẽñorã ïgure. Erã Zebedeo porã árĩñorã. Eropirã õpa arĩñorã:

—Buhegũ, gũa serẽro dopa ta gũare iique mũhũ, arĩñorã erã Jesure.

³⁶ —¿Yũhũ duhpĩicũ gahmeri mũa? arĩpũ Jesu erãre.

³⁷ —Mũhũ árĩpehrerã wecague opũ árĩgũ gũare mũ waĩ mera dorerã acũque. Yujugũre mũ diayerũ, gajigũre copũ doboque gũare. Mũ mera oparã gũa árĩboro dopa iique, arĩ serẽñorã erã Jesure.

³⁸ Erã eroparĩcũ peegũ õpa arĩ werepũ Jesu:

—Mũa ñero tariborore masibiriquererã õpa arĩ serẽa mũa yũre. ¿Dohpague yũ ñero tariboro dopa ta mũa sã ñero tarirã yujuro bojebocuri mũa? ¿Yũre erã ñero iiboro dopa mũa sãre ñero iicũ yujuro bojemasibocuri mũa? arĩ serẽpipũ Jesu erãre.

³⁹ —Yujuro bojerãca, arĩ yũhriñorã.

Erã eroparĩcũ Jesu õpa arĩ werepũ:

—Yũ ñero tariboro dopa ta mũa sã ñero tarirãca. ⁴⁰ Eropa mũa tarimorã árĩquerecũ ta, yũ mera doremorãre beyemasibea yũhũ. Irire yũhũ Pagũ amutuhami. Eropirã ïgũ beyenirã dihta yũ diayerũ yũ copũ doarãcoma, arĩpũ Jesu.

⁴¹ Santiago, Ñu sã erã oparã árĩburire Jesure serẽcũ gajirã diez buherã peerã, erã mera guañorã. ⁴² Erã eropa guacũ ïagũ, Jesu ïgũ buherãre sihu gameneo õpa arĩpũ:

—Goãmure masibirã oparãpũ erã masare dor-erã, pũriro mera dorema. ⁴³ Mũapũ ne eropa iisome mũa basi. Mũa mera majagũ opũ árĩdiagũ, árĩpehrerã ĩgũ mera majarãre itamugũ árĩporo. ⁴⁴ Eropigũ árĩpehrerãre doregũ árĩdiagũ, erã pohro majagũ árĩro dopa ta árĩporo. ⁴⁵ Eropa árĩgũ tiiaa yũ sã. Masare dorebiragũ arigũ iibiribũ. Yũhũ masũ Goãmũ ĩgũ obeodigũ árĩqueregũ ta, i yebaguere masare itamugũ arigũ iibũ. Eropigũ masa bajarã erã ñero iira dipuwajare sĩribasagũ arigũ iibũ. Eropigũ erã peamegue wabonirãre taugũ arigũ iibũ, arĩpũ Jesu erãre.

*Bartimeore, cuiiri ĩhajabigũre ĩacũ iĩnumi Jesu
Mt 20.29-34; Lc 18.35-43*

⁴⁶ Eropi erã Jericógue ejañorã. Eropirã iri macague árĩñirã Jesu ĩgũ buherã masa bajarã mera wañorã. Jesu wari maha tũrogue yujugũ masũ cuiiri ĩhajabigũ doapũ. ĩgũ Bartimeo waĩcũgũ Timeo magũ arĩpũ. ĩgũ ma tũrogue doagũ umũri nũcũ masare niyerure serẽmũripũ. ⁴⁷ Eropigũ ero doanijagũ masa “Jesu Nazare majagũ ahrimi,” erã arĩcũ peerũ. Eropa peenijagũ õpa arĩ gaguinigũpũ:

—Jesu, opũ Davi mũrũ pãrami masare taubu mojomoro ĩaque yũre, arĩ gaguinigũpũ Jesure.

⁴⁸ ĩgũ eropa arĩ gaguinigũicũ peerã masa bajarã Bartimeore “Ejarimaricãque,” arĩ turiñorã. Erã eropa arĩ turiquerecũ, ĩgũpũ ĩgũ ero core ĩgũ gaguinigũdiro tauro gaguinigũpũ daja.

—Jesu, opũ Davi mũrũ pãrami masare taubu mojomoro ĩaque yũre, arĩ gaguinigũpũ daja.

49 Īḡu eroparĩcũ peegũ Jesupũ dujanuḡaja:

—Sihubeoque ĩḡure, arĩpũ. Īḡu eroparĩcũ peerã erãpũ ĩḡu cuiiri ĩhajabigũre sihugãñorã.

—Mucubiriḡue. Wahgãnuḡajaḡue. Īḡu mũre sihumi, arĩñorã erã ĩḡure Bartimeore.

50 Erã eroparĩcũ peegũ ĩḡu omasiariñere tuweapi, buhri tarimagã Jesu pohroḡue ejanuḡajapũ. 51 Eropigũ Jesu serẽpipũ ĩḡure:

—¿Dohpa yũhũ mũre iicũ gahmeri mũhũ? arĩ serẽpipũ Jesu ĩḡure.

—Yũ opũ, yũre cuiiri ĩacũ iique, arĩpũ ĩḡu cuiiri ĩhajabigũpũ.

52 —Mũ yũre umupeonijagũ õagũ wahaa. Eropigũ wanisa, arĩpũ Jesu ĩḡure.

Īḡu eroparĩcũ ta cuiiri ĩhajabigũ õaro ĩha wapũ. Õagũ wanijagũ Jesu mera mague nũrusia wahgã wapũ.

11

Jerusaléngue ejañumi Jesu

Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19

1 Eropii erã Jerusaléngue ejaboro coregã, Betfagé maca pohrogã, Betania maca pohrogã ejamũhtañorã. Iri macari utãḡũ Olivo waĩcũdigũ gubuye árĩyoro. Eroḡue ejaḡũ perãre ĩḡu buherãre Jesu obeoḡũ õpa arĩpũ:

2 —Si macaḡue waḡue. Eroḡue ejarã mata burrogãre erã dirinugudigũḡare bocajarãca. Gajirã erã peyaya marigũ árĩcumi. ĩḡure bocaḡa ĩḡure diriradarire pãa yũre aĩḡaribasaḡue. 3 Mũa eropiicũ ĩaḡũ burrogã opũ “¿Duhpimorã burrogãre pãri?” ĩḡu arĩcũ peerã õpa arĩ yũhriḡue

ĩgũre: “Mari tĩgũ burrogãre gamebeoniami dohpa. Eropigũ dohparagã wiagũcumĩ ĩgũre,” arĩ wereque ĩgũre, arĩ weredore obeopũ ĩgũ buherã perãre.

⁴ ĩgũ dorebeonirã waha, wihi pohro árĩri mare burrogãre disiporo erã dirinugudigũgãre boca-jañorã. Bocaja ĩgũre erã diriradarire pãñorã. ⁵ Eropirã ĩgũre erã pãcũ ĩarã ero niguinirã serẽpiñorã:

—¿Duhpimorã mũa diriradarire pãri burrogãre? arĩ serẽpiñorã.

⁶ Erã eroparĩcũ peerã erãpũ Jesu ĩgũ arĩdiro dopa ta wereñorã erãre serẽpirãre. Erã eropa arĩ werecũ peerã erã ero niguinirãpũ “Aĩgãque,” arĩñorã erãre. ⁷ Eropirã erã burrogãre Jesu pohrogue aĩgã wañorã. Erã aĩ ejara pũhrũ suhri ĩgũgã weca erã peotuhacũ ĩagũ Jesupũ ĩgũgã wecague mũribejapũ wabu. ⁸ Eropirã masa bajarã erã peyari suhrire tuwea aĩ ĩgũ wari maha deco sẽopi mũhtañorã Jesure umupeorã. Gajirãpũ pũricũri dũpũrire poerĩgue erã aĩgãrira dũpũrire apimũhtañorã “Õari maha árĩporo,” arĩã.

⁹ Eropirã ĩgũ core warã, ĩgũ pũhrũ arirã sã õpa arĩ gaguiniñorã:

—Ĩre umupeorã. Ihĩ Goãmũ ĩgũ obeodigũ õaro ariporo. ¹⁰ Mari ñecũ Davi mũrũ opũ ĩgũ arĩdiro dopa ta õaro ariporo. “Õmaro majagũ turagũ ãhrimi,” arĩ umupeorã, arĩ gaguiniguiniñorã erã.

¹¹ Eropigũ Jesu Jerusalengue ejapũ. Ejagũ Goãmũ ya wihigue ñajajagũ, iri wihi majare árĩpehrerire ĩapehocãpũ. ĩatuhaja

“Ñamicague ãhraa. Ɛmuñarigã ta ãhraa. Ina warã,” arĩpũ Jesu. Īgũ buherã mera Betaniague waha wañorã.

Jesu higuerağũ waĩcudigũre sĩridoreñumi

Mt 21.18-19

¹² Eropi gajinũ erã Betaniague árĩnirã Jerusaléngue dujariñorã daja. Eropa dujaricũ Jesupũ oaboa wapũ. Eropa oaboagũ yoarogue niguidigũre higuerağũre òaro pũricudigũre ãanijagũ irigũ dũcare amagũ waripũ. ¹³ Dũca mariyoro. Dũcacũrisubu árĩbiriya. Pũri dihta opayoro. ¹⁴ Eropigũ dũca maricũ ĩagũ òpa arĩpũ: —Irigũ dũcare masa ne dipaturi babiricãporo. Ne dũcacũbiricãporo, arĩpũ Jesu.

Īgũ eroparicũ ĩgũ buherãpũ peeñorã.

Jesu Goãmũ wihire Goãmũ mera wereniguiiri wihire iidoreñumi

Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22

¹⁵ Īgũ eropiira pũhrũ erã Jerusaléngue erañorã. Eragũ Jesu Goãmũ ya wihigue ñajapũ daja. Ñajajagũ doberi duarãre, asũrãre bocajagũ cohã wiucãpũ. Eropigũ niyerure game gohroto doarã ya mesarire yomemuju aĩ mehpi behomũripũ. Bujare duarã erã doari pẽrori sãre eropa ta iipũ. ¹⁶ Eropigũ Jesu Goãmũ wihiguere gajinore aĩ ñajadorebiripũ masare. ¹⁷ Eropigũ Jesu òpa arĩ buhepũ erãre:

—Òpa ãhraa Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Yaha wihi Goãmũ mera wereniguiiri wihi waĩcũroca. Eropiro árĩpehrero majarãgue yũ mera erã wereniguiiri wihi árĩroca,” arĩ gojañuma Goãmũ wereniguirire. Goãmũ eropa

arĩquerecũ ta, mũapũ i wihire Goãmũ wihire duadoarã bu game yajarã iiaa, arĩpũ Jesu erãre.

¹⁸ Īgũ eropa arĩ buhecũ árĩpehrerã masapũ pee ɯcapehrea wañorã. Eropirã pahia oparã, judio masare buherã mera ĩgũre gũi árĩñorã. Eropirã erã ĩgũre wejẽburire guñamaañorã. ¹⁹ Erã eropiicũ ñamicague Jesu ĩgũ buherã mera iri maca árĩnirã waha wañorã.

Higueragũ s̄iria wayoro

Mt 21.20-22

²⁰ Eropirã boyo dijaricũ mague majarirã higueragũre ĩañorã daja. Irigũ nugurigue s̄irinũga s̄iriadigũ árĩcũ ĩañorã. ²¹ Irigũre ĩagũ Pedropũ õpa arĩpũ:

—Buhegũ, ĩaque. Irigũ higueragũpũ mũ s̄iridoredigũpũ s̄iria waya, arĩpũ Pedro.

²² Īgũ eroparĩcũ Jesu werepũ erãre:

—Goãmũre umupeoturaque mũa. ²³ Diaye arĩgũ tiiaa mũare. Mũa Goãmũre õaro umupeori mera irigũ ɯtãgũre “Dua aĩ wũariyague cóãdigũ árĩporo,” mũa Goãmũre arĩcũ, mũa arĩdiro dopa ta waroca. “Yũ serẽro dopa diaye ta eropa iigũcumĩ,” mũa arĩ guñacũ, “Goãmũ iisome,” arĩbircũ, mũa serẽdiro dopa ta Goãmũ iigũcumĩ.

²⁴ Eropigũ irire weregũra mũare. Goãmũ mera wereniguirã, ĩgũre serẽrã, “Yũ serẽro dopa ta eropa waroca yũre,” arĩ guñaque. Mũa eropiicũ ĩagũ Goãmũ mũa serẽrire ogũcumĩ. ²⁵ Eropirã Goãmũre mũa serẽboro core gajirãre erã mũare erã ñero iirare cãdijique. Gajirã erã ñero iicũ mũa guarare duhuque. Mũa eropiicũ ĩagũ mari Pagũ ɯmaro majagũ mũa ñero iirare ĩgũ

sã cãdijigucumi. ²⁶ Mũare ñero iirare mũa cãdijibiricũ ĩgu sã mũa ñero iirare cãdijisome, arĩpu Jesu erãre.

Jesure doredigũre ĩgũre serẽpiñuma pahia oparã, judio masare buherã, mũrã mera

Mt 21.23-27; Lc 20.1-8

²⁷ ĩgu eropa arĩra pũru erã Jerusalẽgue wañorã daja. Eropirã Jesu Goãmu wihigue ĩgu curicũ ĩarã, pahia oparã, judio masare buherã, mũrã mera ĩgu pohroque erarã ĩgũre serẽpiñorã:

²⁸ —¿Noa doreri mera irinore iigu iiri mũhu? ¿Noa mũre Goãmu wihi duanirãre cóãdoreari? arĩ serẽpiñorã erã Jesure.

²⁹ Erã eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—Mũapũre serẽpimũtagura. Ōaro mũa yũhricũ yũ sã mũare yũhrigura. ³⁰ ¿Ñu masare ĩgu waĩyecũ noano ĩgũre waĩyedoremũriyuri mũa pepicũ? ¿O Goãmu doreyuri? ¿O masapu doremũriyuri mũa pepicũ? Yũre wereque, arĩpu Jesu erãre.

³¹ ĩgu eroparĩcũ peerã erãpu erã basi game ōpa arĩ wereniguiñorã:

—¿Dohpa arĩ yũhrirãcuri mari? “Goãmu Ñure doredigu árĩñumi,” mari arĩcũ, “¿Goãmu Ñure ĩgu dorequerecũ ta duhpirã ĩgu wererare peebirari mũapu?” arĩbocumi Jesu marire. ³² Oã masapu “Diaye ta Ñu Goãmu yare weremũhtadigu árĩmi,” arĩ pepima erã. Erã eropa pepirã, “Ñu ĩgu waĩyecũ Goãmũpu ĩgũre

doredigũ árĩbiriñumi,” mari arĩcũ, masapũ mari mera guarãcoma, arĩñorã erã basi.

³³ Eropirã erã Jesure õpa arĩ yũhriñorã:

—Ñure waĩyedoredigũre gũa masibea, arĩñorã erã Jesure.

Erã eroparĩcũ õpa arĩpũ Jesu.

—Irisubu tamerare yũ sã mua serẽpirare werebeaa mũare. Yũ iirire iidoredigũre werebeaa mũare, arĩpũ Jesu erãre.

12

Ñerã mohme corerã iira queorire wereñumi Jesu buhebu

Mt 21.33-46; Lc 20.9-19

¹ Eropi Jesu queori mera buhenũgapũ daja erãre.

—Yeba opũ árĩñumi. Iri yebare ãgũ ya igu- idarire oteñumi. Otetuha sãrĩrore nugu, iguire erã cũhra bujuburi gobere seañumi. Pohe decogue mũmari wihigã sãre iĩñumi ãhadibuma õaro. Eropigũ gajirãre ãgũ ya pohe deco mera apiñumi erã mohme corera waja. Eropigũ iri po- here erãre mohme coredoretuhaja gaji yebague waha wañumi ãgũ. ² Pũhrũ igui ñirisubu arĩcũ pohe opũ ãgũ pohro majagũre ãgũ ya pohe mohme corerã pohrogue obeoriñumi. Pohe maja ãgũ ya oteri dũcare ãgũ ya sero maja dũcare aĩdoregũ obeoriñumi ãgũre. ³ Eropirã pohere mohme corerãpũ ãgũ pohro majagũre ñeha pañuma. Eropiituha ãgũ ya igui tũrĩre obiriquererã dujadoreñuma ãgũre. ⁴ Eropigũ pohe opũ gajigũ ãgũ pohro majagũre obeoriñumi

daja. Eropirã pohere mohme corerãpũ ãgũre ãgũ dipurure cami moa ñero iĩũuma ãgũ sãre. ⁵ Gajigũ ãgũ pohro majagure obeocũ ãgũpũre wejẽcãũuma. Gajirã sãre bajarãre eropa dihta iĩũuma. Gajirãre pa gajirãre wejẽũuma erã.

⁶ Eropigũ pohe opũ magũ dihta dũhyaũumi. ãgũ ta ãgũ magũ ãgũ mahigũ árĩũumi. Eropigũ ãgũ magũre obeoũumi pare erã pohrogue, “Yũ magũpũre umupeorãcoma,” arĩgũ. ⁷ ãgũ õpa arĩ pepiquerecũ, erã pohere corerãpũ ãgũ magũ aricũ ãha, õpa arĩ wereniguiũuma: “Pohe opũ magũ ãhrimi. ãgũre wejẽcãrã mari. Eropiro i pohe mari ya pohe dujaroca,” arĩ wereniguiũuma erã erã basi. ⁸ Eropa arĩrã ãgũre ñeha wejẽ, pohe tũrogue aĩgã cóãcãũuma erã ãgũre, arĩpũ Jesu erãre.

Eropa arĩtuhaja Jesu erãre serẽpipũ:

⁹ —Ne, ¿pohe opũ dujarigũ dohpa iigũcuri ãgũ ya pohere mohme corerãre? arĩpũ Jesu. Õpa iigũcumi erãre, arĩpũ. ãgũ erãre wejẽ gajirãpũre pohere mohmedoregũcumi, arĩpũ Jesu erãre. ¹⁰⁻¹¹ ¿Goãmũ yare erã gojarapũgue õpa arĩrĩre irire buhebiriri mũa? Õpa arĩ gojaũuma:

Ihĩ Cristo utãye iro dopa ãhrimi. Masa Cristore gamebirãcoma. Erã gamebiriqũrecũ Goãmũ ãgũre beye opũ acumi. Goãmũpũ ire iimi. ãgũ eropa iicũ ãarã “Õataria,” arĩ pepia mari, arĩ gojaũuma iribojegũre. ¿Irire ne buhebiriri mũa? arĩpũ Jesu erãre.

¹² ãgũ eroparĩcũ peerã pahia oparã, judio masare buherã, mũrã mera õpa arĩ pepiĩorã:

“Jesu i queorire weregu ‘Erã ñerã mohme corerã iro dopa ãhrima,’ marire arĩ weresãgu iicumi,” arĩ pepiñorã. Eropa arĩ pepirã Jesure ñeadiariñorã. Eropa ñeadiaquererã, masapu Jesure gamerã mari mera guari, arĩrã masare güi árĩñorã. Eropa güirã ñgure cohãgã wañorã.

Fariseo masa, Herode ya curu majarã mera gobierno maja wajayerire serẽpiñuma Jesure

Mt 22.15-22; Lc 20.20-26

¹³ Waha, erã mera majarãre yujurãyerire fariseo masare, Herode ya curu majarã sãre Jesure serẽpiñadore obeoñorã daja. Erã Jesure baja serẽpiri mera ñgu gajiropa yuhricũ weresãmorã iiriñorã. ¹⁴ Eropirã Jesu pohro eja ñgure serẽpiñorã:

—Buhegu, diaye mũ wereniguigu gũyari marigu mũ árĩcũ masia gũa. Eropigu opu árĩcũ sãre bu árĩgu ñgu árĩcũ sãre mũhu yujuropa ñhaa. Eropigu Goãmu yare diaye mũhu werea. Masa suacũ sãre erã suabiricũ sãre queoro werea. Eropigu guare wereque: ¿Roma majagu árĩpehrerã tauro opu árĩgure, gobierno majare marire wajayero gahmeri mũ pepicũ? ¿Mari doreripu wajayedoreri mũ pepicũ? arĩ serẽpiñorã erã Jesure.

¹⁵ Erã eropa arĩ serẽpicũ peegu erã gũyarire erã ñero iidiarire masigu õpa arĩ yuhripu erãre:

—¿Duhpirã yu ñero wereniguicũ peediari mũa? Dohparagã niyerusere aĩgãrique irisere ñamorã, arĩpu Jesu erãre.

16 Īgu eroparīcū peerā yujuse niyerusere aīgāriñorā. Erā irisere aī eracū ĩagu Jesu serēpipu erāre:

—¿Nihino gohra masu tuhyari isere? ¿Noa waī tuhyari isere? arī serēpipu ĩgu.

—César waīcugu masa tauro opu masu ĩgu waī sã tuhyaa irisegue, arī yuhriñorā erā.

17 Erā eroparīcū Jesu werepu erāre:

—Irisubu tamerare masa tauro opu árīgu yare ĩgure oque. Goāmu yare Goāmupure oque, arīpu Jesu. Īgu eroparīcū pee uca wañorā.

Saduceo masa Goāmu ĩgu sīrinirā masurire serēpiñuma Jesure

Mt 22.23-33; Lc 20.27-40

18 Eropi yujurāyeri Saduceo masa Jesu pohroguere erañorā. Saduceo masapu “Goāmu sīrinirāre masusome,” arī pepirā árñorā.

19 Eropirā erā ōpa arñorā Jesure:

—Buhegu, marire ōpa arī gojadigu árīmi Moise: “Yujugu ĩgu tīgu marapocugu porā mariqueregu ĩgu sīricū ĩagu, ĩgu pagu magure ĩgu tīgu marapo árīdigore marapocuro gahmea. Eropigu ĩgu tīgu muru ĩgu tīgu ĩgu porācubodiro dopa ta porācuro gahmea ĩgu pagu magure. Eropirā ĩgu tīgu muru porā iro dopa árīrācoma,” arīdi árīmi Moise, arñorā.

20 Ire erā arītuhaja i queorire werenemoñorā Jesure.

—Yujugu porā siete árñorā. Eropii erā tīgupu marapocu, porā marigu ta sīria wapu. ²¹ Eropigu gajigu ĩgu pagu magu sã ĩgu tīgu muru marapo árīdigore marapocupu. Īgu eropa marapocura

pũhrũ ĩgu sã ĩgu tĩgu mũru iro dopa ta porã mariqueregu ta sĩa wapu. Eropigu ĩgu pagu magu ĩgu ĩgu mũru iro dopa porã mariqueregu ta sĩa wapu. ²² Eropa dihta wañorã yujugu porã. Ne porã mariquererã sĩripehrea wañorã. Erã marapo sã erã pũhrũ sĩa wapo pare, erã arĩtuhaja Jesure serẽpiñañorã. ²³ ¿Ne, Goãmu árĩpehorerã sĩrinirãre ĩgu masucũ nihino marapo gohra árĩgocuri igo? Erã árĩpehorerã igore marapocunirã árĩñorã. ¿Eropigo nihino marapopũ árĩgocuri igo? arĩ serẽpiñorã erã Jesure.

²⁴ Jesu yũhripũ erãre:

—Goãmu yare erã gojarapũ wereniguirire ne masibea mũa. Eropirã Goãmu ĩgu turari sãre ne masibea mũa, arĩpu Jesu. Eropiro mũa pepiripũ diaye árĩbeaa. ²⁵ Sĩrinirã mũra erã masa mũriara pũhrũ erã anyua iro dopa aħrima. Erã ũama nome mera marapocũbeama eroguerẽ. ²⁶ Sĩrinirã erã masa mũriaboropũre mũare weregũra, arĩpu Jesu. Irire Moise õaro werepehocãñumi. Iri yucũgũgãgue ũjũrisubu árĩgu Goãmu õpa wereñumi Moiserẽ: “Yũhu Abrahã, Isaa, Jacobo, erã opu aħraa,” arĩ wereñumi Goãmu iribojegue. ²⁷ Erã sĩrira pũhrũgue “Erã opu ta aħraa,” arĩ wereñumi Goãmu. Eropirã erã sĩrinirã mũra ĩgu masunirã árĩrã erã ojocarirã aħrima. Eropirã “Sĩrinirã masosome,” arĩ pepirã diaye pepibeaa mũa, arĩpu Jesu erãre.

*Õatariariñere doreriñere wereñumi Jesu
Mt 22.34-40*

28 Eropigu yujugu judio masa erã buherã mera majagu erã pohrogue eraa, erã game wereniguicũ peepũ. Jesu igũ ðaro yũhririre peegu serẽpipũ igũre.

—¿Goãmũ ya doreri ðatariaro doreripũ diñe doreripũ ãhriri mũ pepicũre? arĩ serẽpipũ igũ Jesure.

29 Jesu igũre yũhripũ:

—Iñe doreriñe ðatariariñe ðpa ãhraa. “Israe masa peeque. Goãmũ mari Opũ yujugu ta ãhrimi. 30 Bũrigã mũa sĩporã mera, mũa turari mera, mũa ðaro guñari mera Goãmũre mũa Opũre mahique,” arĩmi Goãmũ. 31 Iñe doreriñe pũhrũ gaji doreriñe sã ðataria. “Mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro árĩrã sãre mahique,” arĩmi Goãmũ. Iri pe doreri ta árĩpehreri gaji doreri tauro ãhraa, arĩ werepũ Jesu igũre.

32 Igũ eroparĩcũ judio masare buhegu ðpa arĩ yũhripũ:

—Eropa ta ãhraa, buhegu. Diaye ta arãa mũhũ. Goãmũ yujugu ta ãhrimi. Gajigu igũ iro dopa árĩgu marimi. Mũ arĩri diaye ta ãhraa. Goãmũre turaro mari sĩporã mera, mari turari mera, mari pepiri mera, mari ðaro guñari mera igũre mahiro gahmea. Mari pohro árĩrãre mari basi mari mahiro dopa ta, erã sãre mahiro gahmea marire. 33 Mari Goãmũre umupeomorã waimũrã wejẽ soemujucũ ðapũrica. I tauro Goãmũre masa sãre mari mahicũ ðataria, arĩpũ igũ Jesure.

34 Igũ pee masiri mera yũhricũ ñha Jesu igũre arĩpũ:

—Merogã dũhyaa mũre Goãmũ mũ opũre mũ masiboro, arĩpũ Jesu ãgũre.

Ãgũre eroparĩcũ gajirã peerã ãgũre gũirã serẽpinemodiabiriñorã pare.

¿Noano acaweregũ ãhriri Cristo? serẽpi ãñũmi Jesu masare

Mt 22.41-46; Lc 20.41-44

³⁵ Eropigũ Goãmũ wihigue buhegũ õpa arĩpũ Jesu:

—“Cristo Davi mũrũ pãrami arigũcumĩ,” arĩ buhema marire buherã. ¿Duhpirã eropa arĩ buheri erã? Erã õaro masiboro dũhyania erãre dohpa. ³⁶ Davi ãgũ basi Espĩritu Santo ãgũre dorero dopa ta õpa arĩ wereñũmi:

Goãmũ yũ opũre õpa arãmi. “Ohõ yũ di-ayepũ yũ mera dorebu doaque. Eropigũ mũre ãhaturirãre mũre tarinũgabasagũca yũhũ,” arĩmi Goãmũ yũ opũre, arĩ go-jañũmi Davi mũrũ.

³⁷ Eropa arĩ gojagũ Davi mũrũ opũcũpũ Cristore “Yũ opũ,” arĩgũ. Cristo Davi mũrũ opũ ãhrimi. Eropigũ Davi mũrũ Cristo ñecũ árĩqueregũ opũcũñũmi Cristore, arĩ werepũ Jesu.

Ãgũ eropa arĩ buhecũ bajarã masa mucubiriri mera peeñorã ãgũre.

Jesu masare buherã erã ñero iirire wereñũmi

Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47

³⁸ Eropigũ ãgũ buhenemogũ õpa arĩpũ:

—Masare buherã erã ñero iirire õaro ãaque. Eropirã erã iiro dopa iibiricãque. Erã yoari suhri saña erã masa erã ãhabeoro cuhrima. Doberi

duarogue gajirã umupeori mera erãre bocatĩri serẽcũ gahmema erã. ³⁹ Eropirã mari buheri wiriguere õari doari dihtare doadiama. Eropirã bosenuri árĩcũ sãre oparã erã doari dihtare gahmema erã. ⁴⁰ Eropirã erã wapeweyarã nome erã wajamocũ ãha erã ya wirire emacãma erã nomere. Eropa erãre mojomoro ãabiriquererã erã masa ãhurore yoari boje Goãmure serẽma, “Gua Goãmure õaro umupeoa,” arĩ guyarã. Erã eropa iira dipuwaja gajirã tauro dipuwaja moagucumi erãre, arĩpũ Jesu erãre.

Wapeweyo Goãmure igo apirare wereñumi Jesu

Lc 21.1-4

⁴¹ Eropigũ Jesu Goãmũ wihi maja erã amuburi niyeru gameneori comoro pohro doapũ. Ero masa erã niyeru sãcũ ãapũ. Doberi oparã iri comorogue niyeru pagari sãa tari wahgãmuriñorã. ⁴² Eropigo wapeweyo bũro iri comorogue ahri pesegã sãpo. Pese yuju centavo maja ãhraa. ⁴³ Iriserire igo apicũ ãagũ Jesu ãgũ buherãre sihubeo arĩpũ:

—Diaye arĩgũ iiaa mũare. Igo wapeweyo mojomorocũgo niyeru sãri comorogue igo yare sãgo gajirã árĩpehrerã erã sãdiro tauro sãmo igo. ⁴⁴ Gajirã doberi oparã erã wũaro oquerecũ ta erã ya wũaro duhyaa. Igo pũ mojomorocũgo árĩquerego ta, árĩpehreri igo bari asũborare Goãmũ ya árĩburire opehocãmo, arĩpũ Jesu.

13

—*GoãmꞄ wihi cóãsũroca, arĩ yuñumi Jesu*

Mt 24.1-2; Lc 21.5-6

¹ EropigꞄ GoãmꞄ wihiguere erã wiriacũ ïagu yujugꞄ erã buherã mera majagu õpa arĩpꞄ:

—Buhegu, ïaque. I wihi GoãmꞄ wihi maja wiri utã mera erã iira wiri õari wiri ãhraa, arĩpꞄ ïgu.

² ïgu eroparĩcũ Jesu werepꞄ erãre:

—I wihi maja wiri dohpaguere ïaraa mꞄa. I wihi árĩpehreri mari ïara i utã sã cohmopehrea waroca. Ne yujuye utãye dujasome iri wiri maja, arĩpꞄ Jesu.

I mꞄa pehrebore wereñumi

Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24

³ Eropi Jesu Olivo waĩcudigu utãgugue GoãmꞄ wihi diaye maja árĩdigugue ejarꞄ. Ero doarꞄ. Ero Pedro, Santiago, Ñu, Andre mera erã seyaro árĩrã, erã ïgure serẽpiñorã:

⁴ —Wereque guare. ¿Dohparĩcũ eropa warocuri mꞄ arĩdiro dopa waro? ¿PehreburinꞄ coregãre dohpa wanugacũ ïarãcuri gua? arĩ serẽpiñorã erã Jesure.

⁵ Jesu yuhripꞄ:

—Õaro ii yuque mꞄa. Eropirã gajirã erã guyarire peebircãque mꞄa. ⁶ Bajarã masa “Cristo ãhraa yuhꞄ,” arĩ guyarã árĩrãcoma. Erã eropa guyacũ peerã masa bajarã GoãmꞄ yare duhurãcoma.

⁷ MꞄa pohrogã gajirã masa erã gamewejẽcũ peerãca. Eropirã yoarogue majarã erã sã erã gamewejẽcũ peebeorãca mꞄa. Eropa peequer-erã ta ne irire wũaro bujawere pepibircãque.

Eropa wamũhtaroca. Eropa wacũ pehreburiñ dũhyaniroca dohpa. ⁸ Irisubure yuju yeba majarã gaji yeba majarã mera gamewejêrãcoma. Eropirã yujugũ opũ yarã gajigũ opũ yarã mera gamewejêrãcoma. Eropiro bajasuburi i yeba ñohmeroca. Eropirã bajarã masa oa mera sĩrirãcoma. Eropa ñero tariquerecũ i yeba majarãre tauro erã ñero tariboro dũhyaa dohpa. Ñero tarinirãcoma dohpa.

⁹ Ōpa wacũ ĩarã mũa basi õaro iique. Gajirã mũare ñeha ñero iidorerã orãcoma gajirã oparãre. Eropirã mũa acawererã judio masa erã buheri wirigue sãre mũare parãcoma. Eropirã macari majarã oparã pohroque, erã tauro oparã pohroque sãre aĩgãrãcoma mũare mũare dipuwaja moamorã. Eropirã erã mũare erã pohroque aĩgãcũ yaha buherire wererãca mũa erã sãre. ¹⁰ Eropiro pehrerinũ árĩboro core árĩpehrerãre õari buherire weresũroca. ¹¹ Eropirã mũare dipuwaja moadorerã erã oparã pohroque erã aĩgãcũ, erã oparãre mũa wereniguiburire wũaro pepibiricãque. Mũare erã serêpicũ mũa yũhriburire Goãmũ mera masirãca. Eropa masirã mũa gamero wereniguisme mũa. Espĩritu Santopũ mũare wereniguicũ iigũcumi. ¹² Irisubure erã tĩrã erã pagũ porãre Jesu yarã erã árĩcũ ĩha erãre wejêdorerã oparãre wiarãcoma. Gajigũpũ ĩgũ tĩgũre wejêdoregũ oparãre wiagũcumi. Eropi erã pagũ sũmarã erã porã Jesu yarã erã árĩcũ ĩha erãre wejêdoregũ oparãre wiarãcoma. Eropirã erã porãpũ erã pagũ sũmarãre erã Jesu yarã

árĩcũ ĩha wejẽdorerã wiarãcoma erã oparãre.
¹³ Yũre mũa umupeora dipuwaja mũare masa
 árĩpehrerã ĩhaturirãcoma. Eropa mũare erã
 ñero iiquerecũ ta, mũare erã ñero iirare yu-
 juro bojerã, yũre duhubiricũ Goãmũ mũare
 taugũcumĩ. Eropigũ ĩgũ pohrogue mũare
 opagũcumĩ.

¹⁴ “Eropirã ñetariagũre Goãmũ yare
 goroweogũre ĩarãca mũa. Goãmũ wihigue ĩgũ
 niguicũ ĩarãca. Ero ĩgũre árĩbircãro gahmea.
 Iribojegue Goãmũ yare weremũhtayugũ Daniel
 ĩgũre were gojañumi. (Irire buhegũ peeporo).
 Ero ĩgũ niguicũ ĩarã Judea yebague árĩrãpũ utã
 yucũgue oma duhrigã waporo. ¹⁵ Irisubure masa
 ñero tarirãcoma. Eropirã yojaro mera waporo.
 Irisubure erã wiri weca maja pũurigue árĩrã
 wihi pohecaguere erã yare aĩrã wabiricãporo.
¹⁶ Eropirã irisubure gajirã erã poerigue árĩrã
 erã ya suhrire wihigue árĩri suhrire aĩrã
 dujabiricãporo. ¹⁷ Irisubure nijiposã nome, erã
 porã mihrirãre oparã nome sã mojomorocũrã
 nome dujarãcoma. ¹⁸ Eropirã õpa serẽque
 Goãmũre: “Puhiró árĩcũ eropa wabiricãporo,”
 arĩ serẽque ĩgũre. ¹⁹ Irinũrire masa ñero
 tarirãcoma. I yebare ĩgũ ĩhacũnugura pũhrũ
 masa erã ñero tariri árĩmũriyoro. Iri eropa
 árĩquerecũ ta árĩpehreri pũriri erã ñero
 taridiro tauro masa ñetariaro tarirãcoma
 pehrerinũ coregãre. Eropa ñero erã tarira
 pũhrũ dipaturi eropa ñero tarisome i yeba
 pare. ²⁰ Eropigũ Goãmũ i ñero taririnũrire
 bajamenũrigã árĩcũ iigũcumĩ. ĩgũ eropiibiricũ

ne yujugu masu taribiribocumi. Eropigu igu beyenirã erã tariborore bajamenarigã ñero taririre apigucumi Goãmũ.

²¹ Irisubure gajirãre pee masi ãaque. “Õho ãhrimi Cristo,” erã arĩcũ erãre peebiricãque. “Ero ãhrimi Cristo,” erã arĩcũ sãre peebiricãque. ²² “Cristo ãhrraa,” arĩ gũyarã, “Goãmũ yare weremũhtarã ãhrraa,” arĩ gũyarã árĩcãrãcoma irisubure. Eropirã Goãmũ igu beyenirãre gũyarã erã deyoro moarire ii ãhmurãcoma. Goãmũ yare erã cóãcũ iidiarã iirãcoma erã gũyari masa. ²³ Ire árĩpehrerire wereyumũhtaa mũare iri eropa waboro core. Eropirã õaro pee masi yuque mũa, arĩpũ Jesu igu buherãre.

*Jesu i yebaguere igu dujariborore wereñumi
Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36*

²⁴ Eropa arĩtuhagu õpa arĩ werepũ Jesu erãre: —Irinũri erã ñero tarira pũhrũ, abe umũ majagu, ñami majagu sã boyo duhurãcoma. ²⁵ Erã eropa wacũ, necã dipuru yuhridi-jariroca. Eropiro umaro maja sã yeba sã bũrigã ñohmeroca. ²⁶ Irisubu ta yũhũ masu Goãmũ igu obeodigu arigũca. Eropiro umarogue yũ turari mera yũ goesiriri mera umaro maja imica weca i yebaguere yũhũ dujaricũ ãarãcoma masa. ²⁷ Eropigu yaharã anyuare árĩpehrero i yebaguere obeogũra. Eropirã árĩpehrerogue waha yaharãre yũ beyenirãre gameneorãcoma yũ pohroque.

²⁸ “Higueragu irigu waricũrere ãarã masia mũa. Irigu yucũgu pũricũcũ ãarã, “Bojori merogã duhyaa,” arĩ masia mũa. ²⁹ Eropa ta irigu waro

dopa ta masique m̄aa. I árĩpehreri yu arĩra iri eropa wacũ ĩarã, “Cristo dujariboro merogã duhyaa,” arĩ masique m̄aa. ³⁰ Diaye ta arĩgu iiaa m̄are. Irisubu majarã erã s̄iriboro core árĩpehreri yu arĩdiro dopa waroca. ³¹ Ũmaro i yeba sã pehrea waroca. Yu wereniguiripũ ne pehresome. Árĩpehreri yu arĩdiro dopa ta eropa waha ojogorocuroca.

³² “Irinũre yu dujariburinũre, iri hora sãre ne masibea yũhũ. Anyua sã irire ne masibeama. Masa sã ne masibeama. Yu Pagũ dihta yu dujariburinũre masimi.

³³ “M̄aa sã irinũre masibea. Eropirã õaro guñatura coreque. Goãmũre serẽque. ³⁴ Őpa coreque m̄aa. I queoriñe mera irire m̄are buhegũra. Wihi opũpũ yoarogue ĩgu curiro dopa ta ãhraa i. ĩgu ĩgu waboro coregã ĩgu pohro majarãre ĩgu wihire coredoremi. Yujurãyerire ĩgu mohmerire apimi. Yujugũre wihi disiporo ĩhadibudoregũre õaro coredoremi ĩgu dujariborore. ³⁵ Eropigũ wahãmi. ĩgu pohro majarãpũ ĩgu dujariburinũre ne masibeama. ĩgu ñamica o ñami deco, cãreña ĩgu wererisubu o boyoro ĩgu aribocumi. Erã õaro ĩhacorebiricũ ĩgu guñaña mariro arigũ erãre carĩrãre bocabocumi. Wihi opũre erã ĩgu dujariburinũre erã masibiro dopa ta m̄aa sã yu dujariburinũre masibea. Eropirã yũre õaro guña coreque. ³⁶ Guñaña mariro yu eraborore masirã, õaro guña coreque. Yu dorerire yahare eropa iiniguirã árĩque. Eropirã yũre õaro coreque. ³⁷ Eropigũ m̄are yu arĩro dopa ta árĩpehrerãre eropa arãa. Őaro guña

coreque, arĩpũ Jesu ĩgu buherãre.

14

Pahia oparã, Judio masare buherã mera Jesure wejẽdiañuma

Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53

¹ Eropi irisubure Pascua bosenu core, bugabiriri pan erã baburinũ core penũ duhyayoro. Irisubure pahia oparã judio masare buherã mera, Jesure gũyari mera erã ñeha erã wejẽburire game wereniguiñorã.

² —Bosenu árĩcũ ĩgure ñehabiricãrã. Masa gua ĩgure ñeacũ ĩarã gua gamenerenijarã gamequeãbocoma, arĩrã iĩnorã erã erã basi.

Nomeo poresuri mera Jesure pipeoñumo

Mt 26.6-13; Jn 12.1-8

³ Eropi Jesu sã Betaniague Simo cami boadi ya wihigue árĩñorã. Iri wihi erã baro watope, yu-jugo nomeopũ alabastro mera iidirure poresuri nardo waĩcũri dicũdirure aĩrapo. Igo aĩrara wajacũri árĩyoro. Eropigo igo irirure pãgũ Jesu dipuru weca pipeopo. ⁴ Igo eropiicũ ĩarã gajirã ũrugã gua wañorã.

—¿Duhpigo igo eropa iisirimaacãri? ⁵ Iri poresurire duaboañumo. Irire duago yuju bojori mohmeri waja wajataboañumo. Eropigo iri niyerure mojomorocũrãre oboañumo igo, arĩñorã erã erã basi. Eropirã igore turiñorã.

⁶ Erã eroparĩcũ peegũ Jesu erãre werepũ:

—¿Duhpirã eropa arĩri igore? Gari-bobiricãque igore. Igo yũre õaro iimo. ⁷ Mojomorocũrã mũa mera eropa

árĩniguicārācoma. Eropirā mũa gamero erāre omasia. Yũpũ i yebare mũa mera eropa árĩniguicāsoma. ⁸ Igo masiropẽ yũre iiama. Yũre erā yaaboro core yũ dũpũre amuyugo poresuri mera sũhumo yũre. ⁹ Eropigũ diaye mũaare arĩgũ iiaa. Árĩpehrero i yebaguere, õari buherire erā wereroguere igo õpa iirare wererācoma. Erā eropa arĩ werecũ peerā masa bajarā igo iirare guñarācoma.

Juda Iscariote Jesure ãhaturirāre ãgũ ãhmuburire erā mera weretamuñumi
Mt 26.14-16; Lc 22.3-6

¹⁰ Irisubure Juda Iscariote doce buherā mera majagũ pahia oparā pohro waha õpa arĩpũ:

—Yũhũ mũaare weregũra Jesu ãgũ árĩrore mũa ãgũre ñeacũ, arĩpũ. ¹¹ Eropirā pahia oparā irire peerā mucubiriñorā.

—Mũre niyerure orāra, arĩñorā erā Judare. Eropigũ Juda Jesure ãhaturirāre ãgũ erāre ãhmuburire corenipũ.

Jesu ãgũ buherā mera ãgũ baturinũ árĩyoro
Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26

¹² Bũgabiriri panre erā baburinũ bosenu árĩnũgarinũ árĩyoro. Eropiro ovejare Pascua majagũ arĩbure erā wejẽrinũ árĩyoro. Irisubure ãgũ buherāpũ serẽpiñorā Jesure:

—¿Nohonogue Pascua bosenu mari baburire amudoregũ obeori mũhũ gũare? arĩñorā ãgũre.

¹³ Erā eroparĩcũ Jesupũ perā ãgũ buherā mera majarāre obeopũ.

—Jerusaléngue waque. Erogue mua ejacũ deco sorobu tuhpeogu mũare bocatĩrigucumi. Īgu bocatĩricũ ĩgu mera waque. ¹⁴ Eropa warã ĩgu sihu ñajari wihigue ejarã, wihi opũre õpa arĩque: “¿Nohogue yũhũ, yũ buherã mera Pascua maja barire bagucuri?” arãmi gua opu,” arĩque wihi opũre. ¹⁵ Mua eroparĩcũ peegu umaro maja taribure mari gameri árĩpehreri mera erã amura taribure ĩhmugucumi wihi opu. Erogue mari baburire iique, arĩpu Jesu erãre.

¹⁶ Īgu eroparĩcũ erã perã ĩgu buherã iri macague wañorã. Erã erogue erã ejacũ ĩgu arĩdiro dopa ta wayoro. Eropirã erã Pascua árĩcũ baburire amuñorã.

¹⁷ Eropi naidijarisubu Jesu doce ĩgu buherã mera erã bari taribugue erogue ejarũ. ¹⁸ Eropirã erã mesague erã ba doarisubu Jesu erãre werepu:

—Diaye arĩgu iiaa mũare. Yujugu mua mera majagu ta yũ mera bagu ta yũre ĩhaturirãre ĩhmugucumi, arĩ werepu Jesu erãre.

¹⁹ Īgu eropa arĩ werecũ peerã erãpu burigã bujawererã ĩgure serẽpinũgañorã erã yujurãyeri.

—¿Yũhũ ta árĩbocuri mũre ĩhmubu? arĩñorã erã Jesure.

²⁰ —Mua yũ doce buherã mera majagu ta aħrimi ĩgu. Yũ baripare yũ mera yoso bagu aħrimi yũre ĩhaturirãre ĩhmubu. ²¹ Iribojegue erã yũre arĩ gojadiro dopa ta yũhũ masũ Goãmu ĩgu obeodigu sĩriguca. Eropigu yũre ĩhaturirãre ĩhmudigupũ ñero tarigucumi. Īgupũre ĩgu

masa dehyoabiricã òapũricãboya. Ñero taribiri-boñumi, arĩpũ Jesu erãre.

²² Eropigũ Jesu erã mera barisubu panre aĩ Goãmure “Õhaa,” arĩ serẽpũ. Eropa arĩgu ta irire nuha guerepũ erãre òpa arĩgu:

—Ire aĩ baque. I yũ dupũ ãhraa, arĩpũ Jesu erãre.

²³ Eropa arĩtuha ïgu ihriripare aĩ, Goãmure “Õhaa,” arĩ serẽpũ. Erãre ïgu ocũ árĩpehrerã erã irire ihriñorã.

²⁴ —I yũ di ãhraa. Bajarã masa erã ñero iirare cóãbu siringũca. Eropigũ yũ dire cóãgũca. Eropa siringũ Goãmũ yũ Pagũ “Masare òaro iigũra,” ïgu arĩdiro ii ojogorocũgũca. ²⁵ Diaye arĩgu iiaa mũare. Goãmũ ïgu opũ árĩrogue mama igui decore yũ ihriboro core, òre igui decore dipaturi ihrinemosome yũhũ, arĩpũ Jesu erãre.

Pedro “Jesure masibea,” ïgu arĩ gũyaburiñere wereñumi Jesu

Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38

²⁶ Eropirã yujuñe erã Goãmũ bayariñere bayatuha, utãgu Olivo waĩcudigũgue wañorã.

²⁷ Eroque sihu ejagu Jesu erãre werepũ:

—Dohpagã ñami mũa árĩpehrerã yũre cóãrãca. Mũa yũre cóãborore òpa ta arĩ gojamũhtañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Ovejare ïhadibugũre erã wejẽcũ waro òpa ta iigũca. Yũ eropa iicũ oveja ïgu yarã ïgure cohãgã warãcoma,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañuma.

²⁸ Eropigũ Goãmũ ïgu yũre sĩridigũre masura pũhrũ, mũa core Galileague wamũhtagũca yũhũ, arĩpũ Jesu erãre.

29 Īgu eroparĩcũ peegu Pedro õpa arĩripu:

—Yu mera majarã arĩpehrerã erã mure cóãquerecũ yu mure ne cóãsome, arĩpu Pedro ĩgure.

30 Jesu yuhripu:

—Diaye arĩgu iiaa mure. Dohpagã ñamire cãreña pesubu ĩgu wereboro core, mu uhresubu “Yuhũ Jesure masibea,” arĩguca mũhũ, arĩpu Jesu ĩgure.

31 Īgu eropa arĩquerecũ Pedro õpa arĩ turaro busuro yuhripu:

—Mu mera yure erã wejẽquerecũ ta ne mure cóãsome yuhũ, arĩ yuhripu ĩgu Jesure.

Pedro ĩgu eroparĩcũ peerã ĩgu mera majarã ĩgu arĩro dopa ta arĩriñorã erã sã.

Getsemanigue Jesu Goãmure serẽnumi

Mt 26.36-46; Lc 22.39-46

32 Eropii erã Getsemaní waĩcari gorogue wañorã. Erogue ejagu õpa arĩpu Jesu:

—Ohõ doayuque. Mũa ohõ doaropẽ sohõgue Goãmure serẽniguigu wagu iiaa, arĩpu ĩgu buherãre.

33 Eropa arĩtuha Pedrore, Santiagore, Ñure sihugãpu. Eropigu ñero güinugapu Jesu. Eropigu ñero siporãcũpu. 34 Eropa ñero pepigu ĩgu mera majarãre ĩgu sihugãnirãre arĩpu:

—Burigã ñero yu siporãcũca. Yure turaro pũriro dopa pepica yua. Sohõñari wanigu iiaa. Ohõ dujanique. Eropirã yu mera ta tũyũque mũa sã, arĩpu Jesu erãre.

35-36 Eropa arĩtuha ĩgu ero core mero wanemo, yebague mereja, Goãmure arĩpu:

—Ahũ, mũhũ árĩpeherrerire iimasia. Eropigũ yũ ñero tariburire iidiabigũ iibiricãque. Yũ eropa arĩquerecũ ta yũ gamero dopa iibita. Mũ basi masia. Mũ gamero dopa iique, arĩ serẽpũ ãgũ Goãmũre.

³⁷ Eropa arĩtuha Ƴrerã ãgũ buherã pohroque eranijagũ erã carĩ oyarãre ãapũ. Ìha Pedrore arĩpũ:

—Simo, ¿carĩgũ iiri mũhũ? ¿Yuju hora gohra yũ mera tũyũtamubirari? ³⁸ Ōaro iique mũa. Mũa pepiri mera õarire iidiaraa mũa. Mũa seyaro ãrĩre iidiaquererã ta ãrĩre bocatũbeaa. Eropirã Goãmũre serẽniguicãque ñero mũa iibiriboro dopa, arĩpũ Jesu Pedrore.

³⁹ Eropa arĩ weretuha dipaturi waha, Goãmũre serẽpũ daja. Ìgũ ero core ãgũ arĩdiro dopa ta arĩ serẽpũ daja. ⁴⁰ Serẽtuha dipaturi erã pohroque dujaripũ daja. Eropa dujarigũ carĩ oyarãre ãapũ daja. Wũja pũritaricãyoro erãre. Eropirã erã Jesu “¿Duhpirã carĩri mũa?” erãre arĩcũ yũhrimasibiriñorã. ⁴¹ Eropigũ dipaturi ãgũ Goãmũre serẽra pũhrũ, erã pohro eraa erãre arĩpũ:

—¿Mũa carĩrã soorã iiri dohpa? Iripẽta ãhraa. Sihajagãriro iiaa. Dohparagã yũre masũre Goãmũ ãgũ obeodigũre ñerãre erã oburisubu sihajaa. ⁴² Wahgãque. Ina warã. Ìaque. Yũre ãhaturirãre ãhmubu ohõ ahrimi, arĩpũ Jesu erãre.

*Jesure ãhaturirã peresu ñeañuma
Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11*

⁴³ Īḡu eropa arī wereniguirisubu Juda doce buherā mera majagu erapu. Eropirā masa bajarā ñoserimijirire, yucure opanirā Īḡu mera yujuro mera erañorā. Erā pahia oparā, judio masare buherā, mūrā sã erā obeonirā árĩñorā. ⁴⁴ Negohrare Jesure ĩhaturirāre obu, õpa arĩtuhapu:

—Yu Īḡu wayuporāre mimigu ĩḡu ta árĩḡucumi mua ñeabu. Īḡure yu mimira puhrũ ñeaque. Eropirā ĩḡure õaro ñeaque ĩḡu duhribiriboro dopa, arī wereserepu Judapu erāre.

⁴⁵ Eropigu Jesu pohrogue eragu mata wa purumujupu:

—Buhegu, ¿ãhriri mũhu? arī ĩḡure wayuporāre mimipu.

⁴⁶ Īḡu eropiicũ ĩarā erā Jesure ñeañorā.

⁴⁷ Erā eropiicũ ĩagu ĩḡu pohrogue niginirā mera majagu ĩḡu matamijire tuãwea aĩ, pahia opu pohro majagure ĩḡu gamirore tabe corocãpu.

⁴⁸ Eropigu Jesu õpa arĩpu:

—¿Mua ñoserimijiri mera, yucu ducari mera arirā, yajari masure iro dopa mua yure ñearā arirā iiari? ⁴⁹ Ũmuri nucu Goãmu wihigue yũhu muare buhedoacũ, mua yure ne ñeabiribu. Dohpaguere mua yure eropa iirā i árĩpehreri Goãmu yare weremuhtanirā erā arī gojadiro dopa ta mua yure iiaa, arĩpu Jesu erāre.

⁵⁰ Eropirā Jesu buherā árĩpehrerā ĩḡure cohã omagã wañorā.

⁵¹ Eropigu yujugu mamũ Jesu puhrũ nurũsiaripu. Omasiarĩne dihta omadigu árĩpu.

⁵² Īḡu sãre erã ñeadiacũ ĩḡu ya omasiariñere cóãcã suhri marigũ oma duhrigã wapũ.

Judio masa oparã Jesure serẽpiñuma

Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24

⁵³ Eropii pahia opũ pohrogue Jesure aĩ ejañorã. Iri wihiguere árĩpehrerã pahia oparã, murã, judio masare buherã sã gamenererã. ⁵⁴ Eropigũ Pedropũ Jesu pũhrũ yoarogue ĩha nurusiapũ. Eropa nurusiagu ĩḡu pahia opũ Caifa waĩcũgu ya wihire cãhmotara sãriro eja, iri sãriro pohecague ñajaa wapũ. Eropigũ ĩḡu iri wihire corerã surara mera peame tũro sõhma doapũ.

⁵⁵ Eropirã pahia oparã, gajirã oparã mera gamenererã Jesure wejẽdoremorã, gũyari mera erã ĩḡure dipuwaja moaborore guñamaariñorã. Erã eropa weresãburire guña bocabiriñorã. ⁵⁶ Masa bajarã ĩḡure erã gamero weresãmaacãquererã erã weresãri diaye árĩbiriyo. Gajigũ gajiropa arĩ, gajigũ sã gajiropa dihta arĩñorã. ⁵⁷ Eropirã gajirã erogue eja, Jesure weresãñorã:

⁵⁸ —Ihĩ õpa arĩmi: “Yũhũ i wihire masa iira wihire, Goãmũ wihire cóãḡura. Eropa cóãḡu ʉhrenũ pũhrũ iri wihire dipaturi iḡura. Iri wihi masa erã iira wihi árĩsome,” ĩḡu arĩcũ gũa peebũ, arĩ weresãñorã.

⁵⁹ Erã eropa arĩ weresãquerecũ ta iri diaye árĩbiriyo. Gajigũ gajiropa arĩ gajigũ sã gajiropa arĩpũ.

⁶⁰ Erã eropa arĩra pũhrũ pahia opũ erã watope wahḡãnũgaja Jesure serẽpipũ:

—¿Oã mure weresãquerecũ ta erãre yuhri gamebeari mũhũ? ¿Mure erã weresãrire duhpigũ erãre yuhri gamebeari mũhũ? arĩpũ ãgũ Jesure.

⁶¹ Ñgũ eroparĩcũ peequeregũ ta Jesu eropa pepicãpũ. Ñgũ eropa yuhribiricũ ñagũ pahia opũ ñgũre dipaturi serẽpipũ daja:

—¿Cristo ta ãhriri mũhũ? ¿Õagũ Goãmũ magũ ta ãhriri mũhũ? arĩ serẽpipũ daja ñgũ Jesure.

⁶² Ñgũ eropa arĩcũgue ta Jesu yuhripũ:

—Ñgũ ta ãhraa. Eropirã yũhũ masũ Goãmũ ñgũ obeodigũ yũ Pagũ turagũ pohro, ñgũ diayerũ yũ doacũ ñarãca mũa. Eropirã umaro maja imica watope yũ aricũ sãre ñarãca mũa, arĩpũ Jesu ñgũre.

⁶³ Ñgũ eroparĩcũ ta pahia opũpũ ñgũ sañarañe suhriore ñgũ basi yeguecãpũ gajirãre “Guataricãmi,” arĩdoregũ.

—Ñre weresãrãre gajirãre mari gamebeaa pare. ⁶⁴ Ñgũ basi Goãmure ñgũ ñero wereniguicũ peea mari. Eropirã ñgũ ñero iira dipuwajare masituhaa mari. ¿Eropirã dohpa iirãcuri mari ñre dohpaguere? arĩpũ pahia opũ gajirã oparãre.

—Ñgũ ñeri dipuwaja wejẽcãro gahmea, arĩ yuhriñorã erã arĩpehrerã oparã.

⁶⁵ Eropirã erã mera majarã Jesure disico ehosũ ñgũ cuirire diricãhmotacã, ñgũre pañorã. Patuha õpa arĩñorã ñgũre:

—¿Noa mure pari? Ñabiriqueregũ gũare wereque, arĩ wereyañorã erã.

Eropirã opũ yarã surara Jesure pañorã.

—*Īgure masibea, arīpū Pedro Jesure*
Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-29

⁶⁶ Eropigū Pedro iri wihi maja sāriro po-
 hecague Īgū árīcǎ pahia opū pohro majago
 erapo. ⁶⁷ Igo Pedro Īgū sōhmacǎ ĩago Īgū dihtare
 ĩhaniguipo.

—Nazare majagu mera Jesu mera mū sǎ
 āhrabū, arīpo igo Pedrore.

⁶⁸ Igo eroparīcǎ peegu Pedropū ōpa arīpū:

—¿Dohpa arīmaacǎgo iiri mūhū? Mū arīgure
 ne masibea yūhū, arīpū Pedro igo.

Igo eropa arīra pūhrū Pedro iri pūhū maja
 sāriro disiporo pohrogue warū. Eropigū Īgū ero
 niguicǎ cǎreña werepū. ⁶⁹ Ero ĩgū árīcǎ ĩago
 dipaturi werepo daja ero árīrāre.

—Ihī Jesu buherǎ mera majagu āhrimi, arīpo
 igo.

⁷⁰ Igo eroparīcǎ peegu Pedro dipaturi arīpū
 daja.

—Īgure masibea yūhū, arīpū daja.

Eropii merogǎ pūhrū ta ero niguirǎ Pedrore
 ōpa arīñorǎ daja:

—Diaye ta āhraa. Mūhū Galilea majagu
 āhraa. Eropigū Īgū mera majagu ta āhraa mūhū,
 arīñorǎ erǎ Īgure.

⁷¹ Erǎ eroparīcǎ peegu ĩgū erǎre yūhripū:

—Diaye ta Goāmū mera arīgū iiaa mūare.
 Yūhū diaye arībiricǎ Goāmū yūre dipuwaja
 moaporo. Īgure mūa arīgure ne masibea yūhū,
 arī yūhripū ĩgū erǎre.

⁷² Īgū eroparīcǎ ta cǎreña werepū daja. Īgū
 wercǎ peegu Jesu ĩgū arīrare guñapu. “Cǎreña

pesubu ĩġu wereboro core m̃h̃u yure uħresubu 'Jesure masibea,' arĩġuca m̃h̃u," Jesu ĩġu eropa arĩrare ġuñap̃u Pedro. Eropa ġuñag̃u turaro orep̃u.

15

Pilato Jesure serēpiñumi

Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38

¹ Eropirã boyorogue m̃urã, pahia oparã, judio masare buherã, árĩpehrerã ġajirã oparã mera gamenere weretamuñorã erã Jesure iiburire masimorã. Erã basi wereniguituha, Jesure dihri aĩġã Pilato waĩcug̃ure op̃ure oñorã ĩġure. ² Erã aĩ ejacũ ĩag̃u Pilato ĩġure serēpip̃u:

—¿Diaye ta judio masa op̃u aħriri m̃h̃u? arĩ serēpip̃u ĩġu Jesure.

—M̃u arĩro dopa ta ĩġu ta aħraa, arĩ yħrip̃u ĩġure Jesu.

³ Eropirã pahia oparã baja weresãñorã ĩġure.

⁴ Erã eropa arĩ weresãcũ peeg̃u dipaturi serēpip̃u daja ĩġure.

—Oã m̃ure baja weresãrã iima. ¿Erã eropa arĩ weresãquerecũ yħribeari m̃h̃u? arĩp̃u ĩġu.

⁵ ĩġu eroparĩcũ Jesu yħribirip̃u. Eropig̃u Pilato ĩhamaria wap̃u.

Jesure wejēdoreñuma

Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16

⁶ Bojori ñuc̃u Pascua bosenu árĩcũ peresu árĩdig̃ure yujug̃ure masa "ĩġure wiuque," erã arĩġure Pilato eropa wiubasam̃rip̃u. ⁷ Irisubure Barrabá waĩcug̃u peresug̃ue árĩp̃u. ĩġu oparãre cóãdiarã mera majag̃u masare wejērã mera

majagu árĩpũ. ⁸ Eropirã masa bajarã Pilato pohrogue eja, ãgũre serẽñorã:

—Bojori nũcũ mũ iidiro dopa ta iique daja guare. Yujugu peresugue árĩgũre guare wiubasaque daja, arĩñorã erã.

⁹ Erã eroparĩcũ Pilato erãre serẽpiñapũ:

—¿Mũa yagu opũre judio masa opũre wiucuri? arĩ serẽpipũ Pilato erãre Jesure wiudianijagu.

¹⁰ Jesure masa erã mahicũ ãarã pahia oparã Jesure ãhaturirã arĩñorã. Eropa ãhaturirã ãgũre wejẽdorerã oñorã Pilatore. Erã ãhaturirire masigu Pilato Jesure wiudiaripũ. ¹¹ ãgu eropa wiudiaquerecũ ta pahia oparã Jesu mera masare guacũ iĩñorã. Õpa arĩdoreñorã erãre: “Barrabãre wiuque. Jesure wejẽdoreque,” Pilatore arĩdoreñorã masare. ¹² Eropigu Pilatore Barrabãre erã wiudorera pũhrũ Pilato erãre serẽpipũ daja:

—¿Ihĩ “judio masa opũ” mũa arĩgũpũre duhpigũcuri yũhũ? arĩ serẽpipũ ãgu.

¹³ —Crusague pabia wejẽque ãgũre, arĩ gaguiniguĩñorã masa.

¹⁴ —¿Ñehenore ñerire iĩari ihĩ mũa eropa arĩ gaguiniguicũ? arĩpũ ãgu.

ãgu eroparĩcũ peerã erã gaguinuginemoñorã daja.

—Crusague pabia wejẽque ãgũre, arĩñorã daja.

¹⁵ Erã eropa arĩ gaguiniguicũ peegu Pilato Barrabãre wiudorepũ masare mucubiricũ iidiagu. Eropigu Jesure yuradari mera tãradore, crusague pabia wejẽdoregu wiapũ surarare.

¹⁶ Eropi surara ĩġu opu Pilato wihigue pretorio waĩcari wihigue Jesure aĩ ejañorã. ĩġure aĩ ejatuha erã gajirã surara erã mera majarãre gameneremorã sihubeoñorã. ¹⁷ Eropirã erã opu ya suhriro dopa bejariñere Jesure sãñorã. Eropa sãtuha pora berore ii ĩġu dipuru duhpeoñorã. ¹⁸ Eropiituha õpa arĩ wereyañorã erã ĩġure:

—Umupeorã arique. Judio masa opu õaro árĩporo, arĩ wereyañorã ĩġure.

¹⁹ Eropirã ĩġu dipurure yucugũ mera padiu, ĩġure disico ehosũ, ġuhyadiaro ĩaro dopa ta mereja ĩġure ii birañorã. ²⁰ Eropi ĩġure wereya biratuha, erã sãra suhrirore tuwea aĩ, ĩġu ya suhriropure ĩġure sãñorã daja. Eropirã ĩġure crusague pabia wejẽmorã aĩ wiria wañorã.

*Erã Jesure crusague pabia wejẽñuma
Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27*

²¹ ĩġure aĩgã, Simo Cirene majagũ pohegue árĩdigũ erã pohro ĩġu eracũ ĩarã surarapũ ĩġure Jesu ĩġu coãra crusare coãgãbasadoreñorã. Alejandro, Rufo sã pagũ árĩpũ Simopũ.

²² Waha Gólgota waĩcurogue ejañorã. Gólgota arĩro mari ya mera “dipu pero” arĩro iiaa. ²³ Eropirã vinore suĩri deco mera erã morera decore Jesure oriñorã. Iri decore ihribiripũ ĩġu. ²⁴ Eropirã ĩġu suhrire tuwea aĩra pũhrũ crusague Jesure pabiañorã. Erã pabiatuhaja ĩġu suhri mũrare “¿Noa yañe árĩrocuri iñe?” arĩ game deabirañorã.

²⁵ Jesure erã pabiara pũhrũ uñre hora duhyayoro goeri boje ejaboro. ²⁶ Eropirã crusague õpa arĩ gojarapũre pabia duhtuñorã.

“Ihĩ judio masa opu aħrimi,” erã arĩ gojaturapũ árĩyoro. Iri erã gojaturapũ Jesure erã weresãra árĩyoro. ²⁷ Eropirã perã yajari mureare Jesu pohro gajimijirigue crugarigue erã pabiatuñorã erã sãre. Yujugu ĩgu diayepu, gajigure ĩgu copu pabiatuñorã. ²⁸ Erã eropiicũ iribojegue Goãmu yare weremuhtanirã gojadiro dopa ta eropa wayoro. Ōpa arĩ gojayuñuma: “ ‘Dorerire tarinugarã mera majagu aħrimi,’ arĩ pepima masa ĩgure,” arĩ gojañuma iribojeguerẽ.

²⁹ Eropirã crusari pohro tarigãrã Jesure ĩha, erã dipurare yurerã, ĩgure ñero arĩ wereniguiñorã.

—Muhu ta “Goãmu wihire cohã, uhrenu puhru iri wihire amugura daja,” arĩdigu arĩribu mahu. ³⁰ Mu basi dijaque. Eropigu mu basi tarique. Eropigu tari weregaca mahu, arĩ wereyañorã erã.

³¹ Erã iro dopa ta pahia oparã sã judio masare buherã sã ĩgure eropa wereyañorã. Eropa arĩ wereyarã ōpa arĩñorã erã basi:

—Īgu gajirãre taudigu arĩqueregu ta ĩgu basi tarimasibeami. ³² “Īsrae masa opu aħraa,” arĩrimi ĩgu. Eropirã ĩgu basi دچارicũ ĩarã ĩgure umupeorãca, arĩ wereyañorã.

Yajari mura sã ĩgu pohro erã pabianirã eropa ta ĩgure ñero arĩ wereyañorã.

Jesu sĩa wañumi

Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30

³³ Eropi goeri boje arĩcũ uhre hora gohra arĩpehrerogue naitĩa wayoro. ³⁴ Eropigu irisubure ero naitĩarisubu Jesu turaro gaguiniguipũ:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? arĩpu ĩgu. Ire arĩgu mari ya mera õpa arĩgu iipu: “Yu Goãmũ, yu Goãmũ, ¿duhpiçu yare cohãri mũhu?” arĩgu iipu ĩgu Pagure.

³⁵ ĩgu eroparĩcũ peenirã yujurãyeri ero nigu-inirã õpa arĩriñorã:

—Goãmũ yare weremũhtadigure Eliare sihugu iicumi, arĩriñorã erã.

³⁶ Eropigu yujugu erã mera majagu mimi aĩri yũũ mera vino sũĩrire yosotuha aĩ omagã, yucũgu ojogoro diritu, Jesure simujuripu. Eropa iigu õpa arĩpu:

—Corenique. Elia ĩgure itamucũ ãanirã dohpa mari, arĩpu ĩgu gajirãre.

³⁷ ĩgu eropa arĩra pũhrũ dipaturi Jesu turaro gaguinigi sĩria wapũ. ³⁸ ĩgu sĩricũ ta Goãmũ wihi majañe suhriro ero erã cãhmotara suhriro gasiro deco mera yehguea wayoro. ³⁹ ĩgu eropa sĩricũ ĩagu surara opu Jesu pohro niguidigu õpa arĩpu:

—Diaye ta ãhraa. Ihĩ Goãmũ magũ ta ãhrañumi, arĩpu ĩgu.

⁴⁰ Eropirã yoarogue ãhaniguinirã nome sã árĩñorã Jesure ãhaniguirã. Erã nome mera María Magdalena árĩpo. Gajigo María waĩcũgo sã árĩpo. Iopũ José ĩgu pagũ magũ Santiago erã pago árĩpo. Gajigo Salomé waĩcũgo árĩpo. ⁴¹ Erã nome Jesu yare õaro peerã nome árĩñorã. Erã Galilea yeba ĩgu árĩcũ ĩgure itamumũriñorã. Erã nome mera bajarã gajirã nome sã árĩñorã. Jerusalengue Jesu mera arinirã nome árĩñorã.

Jesu dɔpɔre masa gobegue apiñuma
Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42

⁴²⁻⁴³ Eropii irinɔ ɪgɔ sɪriranɔ Sabado core judio masa soorinɔ core majanɔ ɔrɪyoro. Eropiro Pascua maja ɔrɪburire erɔ amurinɔ ɔrɪyoro. Irinɔ ñamica ɔrɪcɔ José Arimatea majagɔ güiro mariro Pilato pohroque ejaɔ. Jesu dɔpɔre serɛgɔ ejaɔ. José oparɔ mera majagɔ oparɔ erɔ umupeodigɔ ɔrɪpɔ. Eropigɔ Goãmu ɪgɔ opɔ ɔrɪburire coregɔ iipɔ. ⁴⁴ Eropigɔ José Jesu dɔpɔ mɔrarore ɪgɔ Pilatore serɛcɔ Pilatorɔ peegɔ, pee ɔca warɔ. “¿Jesu sɪrituhayuri?” arɪ pepipɔ. Eropigɔ surara opɔre sihu ɔpa arɪpɔ ɪgɔre:

—¿Jesu sɪria wayuri? arɪ serɛpipɔ ɪgɔre.

⁴⁵ ɪgɔ eroparɪcɔ surara opɔ yɔhrɪpɔ:

—Sɪria wami, arɪpɔ.

ɪgɔ eroparɪcɔ Pilato Josere odorepɔ Jesu dɔpɔ mɔrɔre. ⁴⁶ ɪgɔ odorera pɔhrɔ José ɔariñe suhrirore asɔpɔ. Asɔtuha, Jesu dɔpɔre aɪ diju, iri suhriro mera omarɔ. Omatuhaja erɔ ɔtɔyegue seara gobegue ɪgɔ dɔpɔre apipɔ. Apituha iri gobe pohro ɔrɪriye ɔtɔye wɔariyere taragɔ tubiha nugucɔpɔ. ⁴⁷ Eropirɔ Maríia Magdalena, Maríia José pago Jesure ɪgɔ apidirore ɪañoɔrɔ.

16

Jesu masa mɔriañumi
Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10

¹ Eropirɔ erɔ soorinɔ Sabadonɔ taricɔ Maríia Magdalena, Maríia Santiago pago, Salomé mera poresurire asɔñoɔrɔ Jesu dɔpɔre sɔmorɔ.

² Eropirã Domingo boyorogã Jesure erã yaara gobegue wañorã erã. ³ Warã õpa arĩñorã:

—¿Iri gobere erã biharayere noa marire pãgũbasarãcuri mari ñajaborore? arĩñorã erã erã basi.

⁴ Iri gobegue ejarã iri gobere biharayere utãyere erã pãgũ nugurayere ñañorã. Wuariye utãyere árĩyoro. ⁵ Eropa ñarã iri gobeguerẽ ñajañorã. Eropa ñajajarã mamũre diayepũ doagure boreri suhricũgure ñañorã. Ñarã ñha uca wañorã. ⁶ Erã ucacũ õpa arĩpũ ñgũ:

—Ucabicãque. Crusague erã pabiadigũre Jesu Nazare majagũre amaraa mũa. Masa mũriatuhami. Ore marimi. Erã ñgũ dũpũre apidirore ñaque. Ñatuhaja ñgũ buherãre Pedro sãre õpa arĩ wererã waque. ⁷ “Ñgũ mũa core Galileague wamũhtagũcumi. Erogue ñgũre ñarãca mũa. Ero ñgũ arĩdiro dopa ta mũa ñgũre ñarãca,” arĩ wererã waque, arĩ werepũ mamũ erãre.

⁸ Ñgũ eroparĩcũ erã gũi, naragã, masa gobe pohro árĩnirã omagã wiria wañorã. Eropa gũirã gajirãre werebiriñorã.

Jesu María Magdalenare dehyoañumi

Jn 20.11-18

⁹ Eropii Domingo árĩcũ Jesu ñgũ masa mũriara pũhrũ María Magdalenare dehyoamũhtarũ. Igo siete watẽa ñajasũdigo árĩpo. Jesu ñgũ sĩriboro core igore watẽare cóãpũ. Eropigũ igopũre dehyoamũhtarũ ñgũ ñgũ masa mũriara pũhrũre.

¹⁰ Jesu igore dehyoara pũhrũ igo ñgũ mera majarãre werego wapo. Erã ñgũ sĩrirare

bujawererã orerã árĩñorã. ¹¹ “Cristo ojocariami. Ìgure ìabũ,” igo arĩquerecũ peediabiriñorã.

Jesu ìgũ buherãre dehyoañumi

Lc 24.13-35

¹² Pũhrũ perã Jesu buherã mera majarã cam-pogue wiri marirogue wañorã. Erã eropa waniguicũ Jesu gajiropa bejagũ gũhyaro dehyoapũ erãre. ¹³ Ìgũ eropa dehyoara pũhrũ, waha gajirã Jesu yarãre wereñorã. “Gũa Jesure ìabũ,” erã arĩ werecũ erã peediabiriñorã daja.

Jesu ìgũ yare buhedoregũ obeoñumi ìgũ buherãre

Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23

¹⁴ Pũhrũ once ìgũ buherã mesa pohrogue erã doacũ erãre dehyoapũ ìgũ. Eropigũ ìgure ìanirã “Jesu masa mũriapũ,” arĩ erã werecũ peediabirirare erãre turipũ Jesu. Ìgure òaro umupeobiriri dipuwaja erãre turipũ. ¹⁵ Erãre turituha òpa arĩpũ:

—I yeba árĩpehreroguerẽ masare árĩpehrerãre òari buherire buherã waque. ¹⁶ Yũre umupeorãre erã waĩyenirãre erã peamegue wabonirãre taugũcumi Goãmũ. Eropirã yũre umupeobirã Goãmũ ìgũ dipuwaja moamorã, peamegue wamorã árĩrãcoma. ¹⁷ Eropirã yũre umupeorã yũ turari mera òpa iirãcoma: Yũ turari mera watẽa masare ñajasũnirãre cóarãcoma. Eropirã mama disirore wereniguirãcoma. ¹⁸ Eropirã añare ñeacũ, árĩpehreri nimare erã ihricũ pũrisome erãre. Eropirã dorecũrã weca erã mojotorire

erã mohmepi ñeacũ õarã warãcoma, arĩpũ Jesu ãgũ buherãre.

Jesu ãmarogue mãria wañumi

Lc 24.50-53

¹⁹ Eropa arĩ weretuha mari Opũ Jesu ãmarogue mãria warũ. Eroque ejagũ Goãmũ diayerũ doapũ ãgũ mera opũ árĩgũ. ²⁰ Eropirã ãgũ buherãpũ árĩpehreroguere õari buherire Goãmũ masare ãgũ tauburire buherã wañorã. Erã eropa buhecũ mari Opũ erãre itamupũ. Deyoro moarire ãgũ turari mera iimasicũ iipũ erãre masare ãgũ ya buherire peedoregũ. “Eropa ta árĩporo,” arãa yũhũ. Iripẽta ãhraa.

xcv

Goãmu Yare Wereripu
Desano: Goãmu Yare Wereripu New Testament
copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Desano

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
17771afc-c309-57fd-9ff3-2d5a0cd59ff1